

Vergaderjaar 2007–2008

30 846

Evaluatie Vreemdelingenwet 2000

Nr. 2

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 10 december 2007

Binnen de vaste commissie voor Justitie¹ hebben enkele fracties de behoefte over de brief van de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie d.d. 13 oktober 2006 inzake de Evaluatie Vreemdelingenwet 2000 (30 846, nr. 1) enkele vragen en opmerkingen voor te leggen. Bij brief van 7 december 2007 heeft de staatssecretaris van Justitie deze beantwoord. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
De Pater-van der Meer

Adjunct-griffier van de commissie,
Bosnjakovic-Van Bommel

¹ Samenstelling:

Leden: Van de Camp (CDA), De Wit (SP), Van der Staaij (SGP), Kamp (VVD), Arib (PvdA), ondervoorzitter, De Pater-van der Meer (CDA), voorzitter, Çörüz (CDA), Joldersma (CDA), Gerkens (SP), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Van Velzen (SP), Azough (GL), Griffith (VVD), Teeven (VVD), Verdonk (Verdonk), Kalma (PvdA), De Roon (PVV), Pechtold (D66), Heerts (PvdA), Thieme (PvdD), Kuiken (PvdA), Leijten (SP), Bouwmeester (PvdA), Van Toorenburg (CDA) en Anker (CU).

Piv. leden: Sterk (CDA), Langkamp (SP), Van der Vlies (SGP), Weekers (VVD), Smeets (PvdA), Schinkelshoek (CDA), Jager (CDA), Jonker (CDA), Roemer (SP), De Vries (CDA), Abel (SP), Halsema (GL), Dezentje Hamming (VVD), Van Miltenburg (VVD), Zijlstra (VVD), Dijsselbloem (PvdA), Fritsma (PVV), Koşer Kaya (D66), Gill'ard (PvdA), Ouweland (PvdD), Spekman (PvdA), Van Gijlswijk (SP), Bouchibti (PvdA), Van Haersma Buma (CDA) en Slob (CU).

Inhoudsopgave

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

1. Inleiding
2. Over het karakter van de evaluatie
3. De taak van de Evaluatiecommissie
4. De totstandkoming van de wet en de huidige uitvoeringspraktijk
5. Invoering van de wet
6. Evaluatie en kwaliteitsborging
7. Dé asielprocedure bestaat niet

BIJLAGE II

Beleidsreactie op het deelrapport «Invoering en uitvoering van de Vreemdelingenwet 2000 met betrekking tot asiel: een procesevaluatie»

- *Voornemenprocedure*
- *Besluitmoratorium*
- *Meeromvattende beschikking*
- *Ex-nunc toetsing*
- *Hoger beroep*

BIJLAGE IV Beleidsreactie op het deelrapport «Doorlooptijden asielprocedures Vreemdelingenwet 2000»

- *Resultaten van het onderzoek*

II Reactie van de staatssecretaris

I VRAGEN EN OPMERKINGEN VANUIT DE FRACTIES

1. Inleiding

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de kabinetsreactie op de rapportages van de Commissie Evaluatie Vreemdelingenwet 2000 (CEV). Zij spreken hun waardering uit voor het vele door de commissie verrichte werk.

Naar de mening van de leden van de CDA-fractie wordt op de in de rapportages beschreven kritiek van respondenten door het kabinet afdoende gereageerd, alsook op de aanbevelingen van de CEV. Dit leidt ertoe dat deze leden slechts een beperkt aantal vragen en opmerkingen hebben.

Met belangstelling hebben de leden van de PvdA-fractie kennisgenomen van de bevindingen van de CEV en de kabinetsreactie daarop. De eerste evaluatie van de Vreemdelingenwet 2000 (Vw 2000) is een goed moment om nader stil te staan bij het functioneren van de Vw 2000 en het vreemdelingenbeleid in de praktijk.

De leden van de PvdA-fractie zijn van mening dat de Vw 2000 een werk-bare basis biedt voor de tenuitvoerlegging van het vreemdelingenbeleid. Mede ingegeven door de uitvoeringspraktijk, zijn deze leden inmiddels wel van oordeel dat een aantal al dan niet onbedoelde effecten is opgetreden in de uitvoering van de vreemdelingenregelgeving en het vreemdelingenbeleid die, naar de mening van deze leden, onwenselijk zijn. Deze leden merken daarbij op dat de huidige (demissionaire) regering er bij de uitvoering van deze wet, wat deze leden betreft, een te strikte interpretatie van de wet op na hield, waardoor de humane kant van het vreemdelingenbeleid uit het oog verloren dreigde te raken.

Verder zijn de leden van de PvdA-fractie van mening dat er meer oog moet komen voor tegenstrijdigheden in de doelstellingen en uitvoering van de Vw 2000 in samenhang met andere wetgeving, zoals bij het voorkomen van illegaliteit en het tegengaan van mensenhandel.

De leden van de PvdA-fractie verzoeken de minister uitgebreid te reageren op hetgeen zij in deze schriftelijke inbreng naar voren brengen. Deze leden geven er de voorkeur aan dat een nieuw te vormen regering reageert op de schriftelijke inbrengen. Dit lijkt deze leden, gezien de vele voorstellen voor beleidswijzigingen, ook door de CEV voorgesteld, gepast. Tenslotte vragen zij de regering uitgebreid in te gaan op het commentaar van de verschillende organisaties waaronder het Nederlandse Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM), Amnesty International, Vluchtelingenwerk Nederland en de Nederlandse Orde van Advocaten op deze evaluatie van de Vw 2000.

De leden van de PvdA-fractie noemen hieronder de belangrijkste kritiekpunten die zij hebben. Het zou, volgens deze leden, te ver voeren om ze in het kader van de bespreking van deze evaluatie allemaal te noemen.

De leden van de SP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het rapport van de CEV en de kabinetsreactie. De leden van de SP-fractie betwijfelen of de reactie van het kabinet volledig recht doet aan de constatering van de CEV en hebben dan ook een aantal vragen en opmerkingen.

Het kabinet, zo stelt de brief, meent op basis van het advies van de CEV te mogen concluderen dat de Evaluatiecommissie de Vw 2000 «als zodanig positief waardeert». De leden van de SP-fractie vragen de minister aan te geven waarop deze conclusie wordt gebaseerd, met name gezien de vaststelling van de CEV dat «op veel punten niet kon worden nagegaan of de nieuwe wet de daarmee beoogde veranderingen teweeg heeft gebracht.»

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de onderhavige brief die een reactie geeft op het eindrapport van de CEV, zoals deze op 29 augustus jl. is gepresenteerd.

De leden van de VVD-fractie onderschrijven het belang van het beeld dat de CEV schetst, dat de Vw 2000 toegankelijker en overzichtelijker is dan haar voorganger en onderschrijven de constatering dat de beleidskeuzen die aan de Vw 2000 ten grondslag lagen nog steeds overeind staan. Deze leden nemen verder met belangstelling kennis van de aanbevelingen die zij doet over de doorlooptijd en de kwaliteit van de asielprocedures. De reactie van het kabinet strekt ertoe de doelen die destijds bij het opstellen van de Vw 2000 zijn gesteld (kortere procedures en een betere kwaliteit van beslissingen in eerste aanleg), nogmaals te effectueren en te verankeren.

De leden van de VVD-fractie hebben met lichte verbazing kennisgenomen van de constatering van de CEV die lijkt te suggereren dat de Vw2000 en de uitvoeringspraktijk niet direct hebben bijgedragen aan de terugloop aan asielaanvragen maar enkel zijn toe te schrijven aan een internationale trend. Kan de minister aangeven of hij deze redenering onderschrijft, zo vragen deze leden.

De leden van de PVV-fractie kunnen zich in grote lijnen vinden in het streven, dat doorklinkt in het CEV-advies en gedeeld wordt door het kabinet, om de lengte van de normale asielprocedure terug te brengen, met behoud van zorgvuldigheid, en bij het streven om het risico op onzorgvuldigheid van de AC-procedure te beperken, maar met behoud van de snelheid van de AC-procedure. Bij de maatregelen die het kabinet met het oog daarop voorstelt, zetten deze leden echter enige vraagtekens.

De leden van de GroenLinks-fractie hebben met grote belangstelling kennisgenomen van de evaluatie van de Vw 2000. Inmiddels hebben deze leden afschriften van belangwekkende commentaren ontvangen van ondermeer Vluchtelingenwerk Nederland, Amnesty International, het NJCM en het UNHCR. Deze leden verzoeken de minister om een afzonderlijke reactie op al deze commentaren te geven en een afschrift hiervan aan de Kamer te zenden.

Het valt de leden van de GroenLinks-fractie allereerst op, dat de evaluatiecommissie meerdere malen stuitte op een gebrek aan informatie aan de zijde van de IND en de overige organisaties in de vreemdelingenketen. Deze leden vragen de minister hoe het komt dat er blijkbaar hiaten bestaan in de beschikbare informatieregistratiesystemen, terwijl bijvoorbeeld al in 2004 door de Commissie-Smeets is geadviseerd om een betere registratie van beleidsrelevante gegevens in te voeren. Welke aanvullende maatregelen zullen op welke termijn precies genomen worden om hierin te voorzien, zo vragen deze leden.

Bij de totstandkoming van de Vw 2000 hebben de leden van de GroenLinks-fractie forse kritiek geuit op de voorgestelde wijzigingen. Deze leden voorzagen een dramatische achteruitgang in de rechtsbescherming waarop asielzoekers en reguliere verblijfsaanvragers zouden kunnen rekenen. Nu, ruim vijf jaar na de inwerkingtreding van de Vw 2000, zien deze leden zich in die denkbeelden bevestigd. In het evaluatierapport lezen de leden van de GroenLinks-fractie dat leden van de rechterlijke macht, IND-medewerkers, rechtshulpverleners en vluchtelingenorganisaties de stelling onderschrijven dat het afschaffen van de bezwaarfase het risico vergroot dat vluchtelingen in de zin van het Verdrag van Genève niet de bescherming genieten waarop zij recht hebben. Deze leden vinden het betreurenswaardig dat de fundamentele kritiek die in de afgelopen jaren van vele zijden is geleverd op de uitvoering van de Vw 2000 zonder uitzondering terzijde is geschoven, terwijl nu blijkt dat die kritiek terecht is, zo vinden deze leden.

De Vw 2000 zou, blijkens de wetsgeschiedenis, moeten leiden tot snellere procedures en kwalitatief betere beslissingen. De leden van de GroenLinks-fractie noemen het zorgwekkend dat uit het evaluatieonderzoek blijkt dat er grote verschillen bestaan tussen de doorlooptijden van de asielaanvragen die enerzijds in het aanmeldcentrum worden afgedaan en anderzijds in normale asielprocedures. Korte procedures duren zéér kort en lange procedures duren zéér lang, aldus de evaluatiecommissie. Daarmee zijn, volgens de evaluatiecommissie, de procedures té ver uit elkaar gegroeid. De leden van de GroenLinks-fractie vragen of deze constatering met betrekking tot de AC-procedure niet ook van enorme invloed is op de rust en de vrijheid waaronder asielzoekers hun relaas kunnen doen, op de rechtsbijstand waarop asielzoekers moeten kunnen rekenen en de kwaliteit van de beslissingen of asielverzoeken. Ook vinden de leden van de GroenLinks-fractie het onaanvaardbaar dat er nog steeds wettelijke beslistermijnen worden geschonden. Deze leden houden in dit verband een klemmend pleidooi voor herinvoering van het drie-jarenbeleid, nu de doorlooptijden in de lange asielprocedures hoofdzakelijk voor de rekening van de Nederlandse overheid behoren te komen.

De leden van de SGP-fractie constateren dat de evaluatiecommissie zich kritisch heeft uitgelaten over de uitvoeringsconsequenties van incidentele maatregelen, zoals de zogenoemde Eenmalige Regeling. Is de minister bereid om, in dat licht, kritisch te kijken naar de consequenties van een generaal pardon voor asielzoekers die onder het Project Terugkeer vielen/vallen? Wat zouden van zo'n pardonregeling de concrete uitvoeringsconsequenties zijn voor de IND, zo vragen deze leden.

2. Over het karakter van de evaluatie

De leden van de SP-fractie merken op dat de CEV aanbeveelt de registratie van gegevens over het verloop van individuele asielprocedures en over de terugkeer van uitgeprocedeerden te verbeteren, evenals de registratie van de door de ketenpartners ingezette capaciteit en de tijd die met de verschillende handelingen in een asielprocedure is gemoeid. Het kabinet geeft aan dat deze aanbeveling wordt overgenomen. Kan de minister aangeven op welke wijze de registratie van gegevens verbeterd zal worden? Welke stappen in de asielprocedure zullen beter worden bijgehouden? Zullen de gegevens openbaar worden gemaakt? Zo niet, waarom niet en op welke wijze wordt de Kamer dan geïnformeerd over de inzichten die volgen uit de verbeterde registratie van gegevens, zo vragen deze leden.

De leden van de VVD-fractie hebben met verwondering kennisgenomen van de constatering van de CEV dat veel cijfermateriaal lijkt te ontbreken. Zo constateert de CEV onder meer dat bij het terugkeerbeleid en de doorlooptijd van asielprocedures er meer en betrouwbaardere cijfers moeten komen. Met de CEV vinden deze leden het opvallend dat precieze informatie ontbreekt over door de ketenpartners ingezette capaciteit. In de reactie van het kabinet worden reeds geïmplementeerde verbeterprocessen op dit vlak aangehaald, zoals de Basisvoorziening Vreemdelingen (BVV), de Keten Management Informatiemodule (KMI) en de meerjarenproductieprognose (MPP). Het kabinet heeft het over «eerste stappen» en resultaten die slechts te verwachten zijn op de «langere termijn». Nu de CEV, mét de uitvoeringsinstanties, moet constateren dat genomen maatregelen nog niet voldoende snel tot resultaten leiden, kan de minister aangeven welke maatregelen hij nog meer gaat nemen om de voor beleidsontwikkeling cruciale gegevens te verkrijgen, zo vragen deze leden.

3. De taak van de Evaluatiecommissie

De leden van de PVV-fractie merken op dat de bevindingen van het de CEV, en de reacties daarop van het kabinet, zich uitsluitend richten op het asielonderdeel van de Vreemdelingenwet. Hoewel deze wet ook voornamelijk was bedoeld om de asielprocedure te verbeteren, is aandacht voor de procedures rond het verstrekken van een reguliere verblijfsvergunning, volgens deze leden, absoluut noodzakelijk. Zij stellen vast dat in 2006 bij de IND ongeveer 12 350 asielverzoeken zijn binnengekomen, tegenover ongeveer 99 200 verzoeken om een reguliere verblijfsvergunning. Het mag dus duidelijk zijn waar, volgens de leden van de PVV-fractie, in het vreemdelingenbeleid de prioriteit behoort te liggen.

De nieuwe Vreemdelingenwet schiet, volgens de leden van de PVV-fractie, bij de procedures rond het verstrekken van een reguliere verblijfsvergunning zeer ernstig tekort. Als deze leden zich beperken tot de werking van procedures moet, volgens deze leden, worden gekeken naar het volgende, zeer belangrijke, punt:

De beslissing op elke reguliere verblijfsaanvraag mag in Nederland worden afgewacht. Dit leidt tot bijzonder grote problemen. Er komen erg veel mensen naar Nederland die niet aan de verblijfsvoorwaarden voldoen, maar hier na het indienen van een verblijfsaanvraag dus toch mogen zijn, het vertrekbeleid wordt ernstig ondermijnd (omdat na een afwijzing vaak weer een nieuwe verblijfsaanvraag volgt waarmee vertrek uit Nederland wordt voorkomen), er vindt voortdurende druk plaats op de beslisbaarheid van de IND en rechtbanken, en er vindt ook druk plaats op voorzieningen als huursubsidie, waar tijdens verblijfsprocedures een beroep op mag worden gedaan. Recente maatregelen om vreemdelingen, die zonder machtiging tot voorlopig verblijf (MVV) een reguliere verblijfsaanvraag indienen, snel af te wijzen, zullen, zo menen deze leden, falen, omdat na een (snelle) afwijzing een bezwaarschrift en een verzoek om een voorlopige voorziening kunnen worden ingediend, waardoor toch weer langer in Nederland mag worden verbleven. Ook worden veel aanvragen om een verblijfsvergunning op medische gronden ingediend, en dergelijke procedures kunnen vaak niet snel worden afgedaan. Ook kan na een afwijzing opnieuw een reguliere aanvraag worden ingediend, omdat daar geen limiet op is gesteld. De aangenomen motie Wilders (Kamerstuk 19 637, nr. 1116) hieromtrent dreigt niet uitgevoerd te worden. Kortom, zolang zelfs mensen zonder MVV de beslissing op een verblijfsaanvraag in Nederland af mogen wachten, wordt het paard achter de wagen gespannen wat betreft het tegengaan van misbruik van reguliere verblijfsprocedures. Mede gelet op het feit dat de Kamer, met het aannemen van genoemde motie Wilders, heeft verzocht paal en perk te stellen aan dit misbruik, zijn spoedeisende maatregelen, zo menen deze leden, gewenst. Deze leden zijn van mening dat het ontegenzeggelijk in de rede ligt om er voor te zorgen dat MVV-plichtige vreemdelingen, die geen MVV hebben en die daarom al niet aan de verblijfsvoorwaarden voldoen hun aanvraag om een reguliere verblijfsvergunning niet in Nederland te laten afwachten. Graag ontvangen de leden van de PVV-fractie een reactie op dit punt.

4. De totstandkoming van de wet en de huidige uitvoeringspraktijk

De leden van de CDA-fractie kunnen instemmen met het voornemen om consultaties van diverse organisaties, instanties en ketenpartners zoals ook het bedrijfsleven en de academia op een meer structurele wijze in te bedden in de beleidscyclus, teneinde te voorkomen dat – zo heeft de CEV geconstateerd – in de vormgeving van het uitvoeringsbeleid teleurstelling en demotivatie bij organisaties en instanties ontstaat, al is dit overigens, zo menen deze leden, iets dat nooit geheel te vermijden zal zijn. Deze

leden vragen of iets meer kan worden gezegd over de aard en omvang van de hier bedoelde teleurstelling en demotivatie.

De leden van de SP-fractie stellen vast dat de CEV aanbeveelt om in de toekomst bij de vormgeving van de uitvoering van het vreemdelingenbeleid in sterkere mate dan tot dusverre de ketenpartners en andere «stakeholders» bij het vreemdelingenbeleid te betrekken. Deze leden zijn het van harte met deze aanbeveling eens. De afgelopen jaren zijn, naar de mening van deze leden, de opmerkingen van betrokken organisaties inzake knelpunten in het asielbeleid op diverse momenten en met betrekking tot diverse onderwerpen weinig serieus genomen. Wellicht heeft de invloed die dergelijke organisaties hebben bij de vormgeving van het beleid zich aan het zicht van de leden van de SP-fractie onttrokken. Daarom horen deze leden graag enkele voorbeelden van wijzigingen in (de uitvoering van) het vreemdelingenbeleid die mede als gevolg van suggesties van «stakeholders» als bedoeld door de CEV tot stand zijn gekomen.

In de kabinetsreactie blijft enigszins in het midden of de aanbeveling van de CEV door het kabinet wordt overgenomen of niet. Moet het voornemen om consultaties met betrokken organisaties en instanties «op meer structurele wijze in te bedden in de beleidscyclus» begrepen worden als de uitwerking van de aanbeveling van de CEV? Kan de minister aangeven wat er precies bedoeld wordt met het «op meer structurele wijze inbedden in de beleidscyclus» van consultaties? Graag ontvangen deze leden een nadere toelichting hierop.

De leden van de VVD-fractie zouden graag aan de minister vragen of hij inzicht kan geven op welke wijze hij voornemens is een plaats te bieden aan recente adviezen die zijn verschenen op het vreemdelingenterrein. Zo zouden deze leden graag van de minister vernemen hoe hij het advies «transparant en toetsbaar» van de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken (ACVZ) wil meenemen in het inhoudelijk en operatief vormgeven van zijn reactie op het eindadvies van de CEV. Het betreft dan vooral de aanbevelingen van de ACVZ op het terrein van het nationaal beleid. Zo zijn ten aanzien van de betrokkenheid van stakeholders bij ambtsberichten en ten aanzien van de kwaliteitszorg gelijksoortige aanbevelingen te vinden in zowel het CEV advies («ketenpartners en stakeholders dienen meer betrokken te worden bij de vormgeving van de uitvoering van het vreemdelingenbeleid) als in het ACVZ advies. Het kabinet onderschrijft in zijn reactie dat de kritische blik van «buitenstaanders» (hoewel dit – buitenstaanders – natuurlijk juist voorkomen moet worden) onontbeerlijk is en betrokkenheid en afstemming met stakeholders belangrijk is. Graag vernemen de leden van de VVD-fractie op welke wijze de minister denkt dergelijke consultaties met een bredere groep dan momenteel het geval is op meer structurele wijze in te bedden in de beleidscyclus.

5. Invoering van de wet

De leden van de CDA-fractie merken op dat de CEV constateert dat de Vw 2000 werd ingevoerd op een moment dat verschillende knelpunten in de uitvoeringspraktijk nog niet waren opgelost, maar dat de invoering van de wet niet tot onoverkomelijke problemen heeft geleid vanwege de daling van het aantal asielaanvragen vanaf eind 2000. Deelt de minister de conclusie van de CEV dat de invoering van de Vw 2000 niet vastliep, vooral moet worden toegeschreven aan de daling van het aantal asielaanvragen, zo vragen de leden van de CDA-fractie.

Het heeft de leden van de CDA-fractie gefraspeerd, dat de CEV spreekt van verstoringen en negatieve consequenties met betrekking tot de uitvoeringspraktijk van het vreemdelingenbeleid, onder andere door incidentele maatregelen (bijvoorbeeld de Eenmalige Regeling). In verband

hiermee pleit de CEV voor meer rust en ruimte op dit beleidsterrein. Het kabinet reageert hierop met de verzuchting dat het tempo waarin beleidswijzigingen, al of niet naar aanleiding van incidenten, op dit beleidsterrein elkaar opvolgen enorm is en dat dit negatieve consequenties voor de uitvoeringspraktijk kan hebben. De leden van de CDA-fractie zien graag een nadere beschouwing van de minister inzake deze door de CEV gesignaleerde problematiek tegemoet. Kan de minister aangeven welke andere incidentele maatregelen (andere dan de Eenmalige Regeling) worden bedoeld en wat daarvan de consequenties voor de uitvoeringspraktijk zijn geweest? Kan hij bijvoorbeeld (globaal) aangeven wat de (negatieve) consequenties zijn geweest van de uitvoering van de Eenmalige Regeling, onder andere bezien naar aantallen te behandelen (extra) zaken, het beslag op de capaciteit van uitvoeringsinstanties als IND en vreemdelingenrechtshouders en de extra kosten die een en ander met zich meebracht? Kan hetzelfde worden aangegeven voor de uitvoering van de «Witte illegalenregeling» van 1999 en van de behandeling van de «14-1 brieven»? Kan een dergelijke indicatie ook worden gegeven wat betreft de consequenties van een mogelijke pardonregeling, zoals gevraagd in de motie-Bos van 30 november jl.? Kan de minister tenslotte aangeven wat ervoor nodig is om het aantal (en het tempo) van de elkaar opvolgende beleidswijzigingen, met name die als gevolg van incidenten, te beteugelen, zo vragen deze leden.

De leden van de SP-fractie merken op dat de CEV aanbeveelt bij de toekomstige uitvoering van het vreemdelingenbeleid verstoringen van de uitvoeringspraktijk door reorganisaties en incidentele maatregelen zoveel als mogelijk te vermijden en zich in ieder geval rekenschap te geven van de consequenties voor de uitvoeringspraktijk. Op zich kunnen deze leden zich vinden in de suggestie van het kabinet om een beperkt aantal momenten per jaar te gebruiken voor de implementatie van wijzigingen in wet- en regelgeving. Echter, de leden van de SP-fractie menen dat wanneer de situatie in een bepaald land vraagt om het nemen van acute maatregelen ter bescherming van asielzoekers, zoals het instellen van een vertrekmoratorium of een categoriaal beschermingsbeleid, dat altijd mogelijk moet zijn. Deelt de minister deze opvatting, zo vragen deze leden.

Naar aanleiding van de opmerking van het kabinet dat het nastrevenswaardig is om enige terughoudendheid te betrachten wanneer het gaat om wijzigingen in het beleid die «directe gevolgen hebben voor de werkvoorraden» merken deze leden het volgende op. Met alle begrip voor het belang van het niet onnodig verstoren van de uitvoeringspraktijk, wijzen de leden van de SP-fractie erop dat door de vorige minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie een incidenteel hogere instroom van asielzoekers uit een bepaalde groep (i.c. Iraki's die vanuit Duitsland naar Nederland doorreizen) al voldoende werd geacht om onmiddellijk een einde te maken aan het categoriale beschermingsbeleid voor Centraal- en Zuid-Irak, zonder dat er sprake was van een verbetering in de veiligheids-situatie in het betreffende gebied (eerder het tegenovergestelde). Als van de Kamer wordt verwacht dat de werkvoorraden een reden zijn voor terughoudendheid in het wijzigen van het beleid, dan mag wellicht ook van de regering worden verwacht dat de instroomcijfers niet de enige grond vormen voor een beleidswijziging. Graag ontvangen deze leden een reactie hierop.

De leden van de VVD-fractie merken op dat de CEV concludeert dat de uitvoeringspraktijk onder andere sterk onder druk is komen te staan als gevolg van incidentele maatregelen, zoals de Eenmalige Regeling. De CEV beveelt vervolgens aan bij de toekomstige uitvoering «dergelijke verstoringen van de uitvoeringspraktijk zoveel als mogelijk te vermijden en zich in ieder geval rekenschap te geven van de consequenties voor de

uitvoeringspraktijk». Kan de minister aangeven hoe de huidige forse beleidswijzigingen ten aanzien van de uitzettingsstop van uitgeproceeerde asielzoekers in de laatste fase van het Project Terugkeer in het licht van deze aanbeveling van de CEV moet worden geapprecieerd? Eveneens in het licht van deze aanbeveling van de CEV, vragen de leden van de VVD-fractie of de minister nader kan ingaan op de wijze waarop hij «iets meer rust en ruimte op dit beleidsterrein « wil gaan creëren, en dan vooral inzake de interessante voorstellen die het kabinet doet omtrent de op nationaal niveau analoge toepassing van het Bestuurlijk akkoord met de Gemeenten? Hoe ziet de minister zo een afspraak tussen parlement en kabinet voor zich, zo vragen deze leden.

6. Evaluatie en kwaliteitsborging

Het is de leden van de SP-fractie bij de aanbeveling van de CEV over het opzetten van een stelsel van kwaliteitszorg niet volledig duidelijk in hoeverre deze aanbeveling wordt overgenomen of niet. De reactie geeft aanleiding te denken van wel, en daar stemmen deze leden van harte mee in. Wordt de Kamer geïnformeerd over de voortgang van de verschillende genoemde kwaliteitsprojecten die op dit moment bij de IND in gang zijn? Zo ja, op welke termijn, zo vragen deze leden.

Is de minister voorts bekend met het Britse «Quality Initiative»-project, waarbij de Britse overheid en de UNHCR nauw samen werken aan het verbeteren van de kwaliteit van de procedure? Is de minister bereid om met de UNHCR te overleggen over de wenselijkheid van een dergelijk project in Nederland, zo vragen deze leden.

De leden van de VVD-fractie onderschrijven, met het kabinet en de CEV, het belang van een stelsel van kwaliteitszorg voor het uitvoeringsproces van het vreemdelingenbeleid. Deze leden beoordelen dan ook positief de toetreding van de IND tot het Handvest Publieke Verantwoorden, het instellen van de Monitor Kwaliteit Beschikkingen, de actualisatie van het vreemdelingencirculaire en het opvolgen van de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer op dit vlak (met name wat betreft de samenwerking met de SVB). Graag worden de leden van de VVD-fractie op de hoogte gehouden van andere relevante ontwikkelingen op dit terrein die zullen bijdragen aan een verbetering van de uitvoeringspraktijk. Benchmarks en uitwisseling van «best practices» kunnen met het oog op permanente verbeteringen in de beleidsuitvoering en uitvoering zeer wel van belang zijn. In de reactie onderschrijft ook het kabinet in algemeenschap het belang, maar lijkt het kabinet niet in te gaan op de suggesties van de CEV om ook de mogelijkheden te benutten die de toenemende internationale samenwerking op dit terrein op biedt. Kan de minister nader aangeven of hij ook deze aanbeveling van de CEV zal overnemen, zo vragen de leden van de VVD-fractie.

7. Dé asielprocedure bestaat niet

Het verheugt de leden van de CDA-fractie dat de CEV tot het oordeel is gekomen dat de huidige beschikking in asielzaken van betere kwaliteit is dan de beschikking in eerste aanleg onder de oude wet. Dit neemt niet weg dat de CEV van mening is, dat er verbeteringen mogelijk zijn in de asielprocedure, zowel gezien naar de AC-, als naar de «normale» procedure. Deze leden zijn het hiermee eens. Zij kunnen er dan ook mee instemmen wanneer de AC-procedure zou worden opgerekt naar zes dagen. Dit is in lijn met het huidige CDA-verkiezingsprogramma. Door de termijnverlenging kan de asielzoeker meer tot rust komen en zich, samen met rechtshulpverleners en vrijwilligers beter op de procedure voorbereiden. Ook ontstaat, naar de mening van deze leden, er meer tijd voor correcties en aanvullingen op het rapport van het gehoor en het formu-

leren van een zienswijze. Het kabinet bestudeert deze «oprekking» als een van de mogelijkheden. Aan welke andere mogelijkheden wordt gedacht, zo vragen deze leden. Een andere vraag is, of in de «opgerekte» fase ook méér, of nóg meer, aandacht zal worden besteed aan identiteitsvaststelling en aan trauma- en andere medische aspecten.

De leden van de CDA-fractie merken op dat de CEV een aanzienlijke discrepantie tussen de behandeltime en de doorlooptijd van asielverzoeken constateert. De tijdsduur van de «normale» procedure wordt sterk bepaald door de periodes waarin de asielzaak onbehandeld «op de plank» ligt, zo onderschrijft het kabinet deze bevinding van de CEV. De door het kabinet beoogde verruiming van de AC-periode zou een geschatte tijdswinst opleveren van vijf tot acht weken, terwijl daarnaast de invoering van «case-management», gekoppeld aan het AC/behandelkantoor model onder één dak de kwaliteit en de snelheid van de totale procedure zou kunnen en moeten vergroten. De leden van de CDA-fractie vinden dit een goede ontwikkeling, alsook dat één en ander zal worden besproken met de rechtsbijstand/asieladvocatuur en Vluchtelingenwerk Nederland. Deze werkwijze is ook door de CEV aanbevolen en heeft zijn vruchten afgeworpen bij de totstandkoming van de Vw 2000. Zijn er nog andere instanties, die zullen worden geraadpleegd over de nieuwe opzet, zo vragen deze leden. Zij denken in dit verband bijvoorbeeld aan UNHCR, die ook een commentaar heeft geleverd op de evaluatie en die heeft aangegeven graag te willen meedenken over nieuwe mogelijkheden en te willen deelnemen aan nieuwe overleggen. Hoe kijkt de minister hier tegenaan? De leden van de CDA-fractie merken voorts op dat in de kabinetsreactie vooralsnog slechts de contouren zijn geschetst van een aantal mogelijke wijzigingen in de asielprocedure. De leden van de CDA-fractie vragen of kan worden aangegeven welk tijdspad voor ogen staat voor de nadere uitwerking van die contouren en wanneer aan de Kamer concrete voorstellen zullen worden voorgelegd, alsmede het daaraan gekoppelde «kosten-batenplaatje», dit laatste mede bezien in relatie tot de door het kabinet gedane toezegging dat het advies van de CEV zal worden opgevolgd om de bestaande capaciteit van de IND, Vreemdelingenkamers en Raad van State langer aan te houden. Deze leden dringen aan op spoed.

De leden van de PvdA-fractie hebben naar aanleiding van diverse publicaties, waaronder die van Human Rights Watch, UNHCR en de ACVZ, waarin stevige kritiek werd geuit op de zorgvuldigheid in de AC-procedure, in 2004 in een debat met de minister aangegeven dat de AC-procedure verbetering behoeft. Deze leden hebben toen al gepleit voor een verlenging en verbetering van de AC-procedure onder meer omdat er meer tijd nodig is voor voorbereiding van de asielzoeker op de gehoren en omdat er nu te weinig tijd is voor rechtshulpverleners, alsmede voor gedegen onderzoek door de IND zelf. Bovendien moeten asielverzoeken van mensen uit kwetsbare groepen (bijvoorbeeld getraumatiseerde asielzoekers en ongeleide minderjarigen), naar de mening van deze leden, niet in AC worden afgedaan.

De leden van de PvdA-fractie zijn van mening dat de marginale rechterlijke toetsing, zoals die door de afdelingsjurisprudentie is vormgegeven, de te krappe mogelijkheid om nieuwe feiten en/of documenten in de procedure te brengen en andere afdelingsjurisprudentie zoals een zware geloofwaardigheidstoets bij het ontbreken van documenten, een zware wissel op een zorgvuldige procedure trekken.

In de evaluatie komt naar voren dat een meerderheid van de respondenten van mening is dat de rechtsbescherming van asielzoekers met de komst van de Raad van State als hoger beroepsinstantie is verminderd, door, onder meer, toepassing van de marginale toetsing. De leden van de PvdA-fractie noemen een aantal commentaren zoals die van Vluchtelingenwerk Nederland en Amnesty International. Deze organisaties wijzen in hun commentaar op deze evaluatie ook van een vermindering van de

rechtsbescherming van de individuele asielzoeker door de komst van het hoger beroep en met name de invulling die de Raad van State daar aan heeft gegeven. Ook de UNHCR merkt op dat de toepassing van de versnelde procedure extra zorgwekkend is vanwege de genoemde bijzonderheden voortvloeiend uit de jurisprudentie van de Raad van State. Amnesty International concludeert dat het hoger beroep door de jurisprudentie van de Raad van State er toe heeft geleid dat het hoger beroep een rechtsmiddel is geworden waarbij met name de Nederlandse staat gebaat is en waarin individuele rechtsbescherming van asielzoekers ondergeschikt is gemaakt aan het algemeen belang. Dit staat op gespannen voet met internationale verplichtingen om te zorgen voor een zorgvuldige asielprocedure die refoulement van asielzoekers moet voorkomen. Deze leden vragen een reactie op deze bezwaren.

De leden van de PvdA-fractie merken voorts op dat de CEV vaststelt dat er indicaties zijn dat beschikkingen die in de AC-procedure tot stand zijn gekomen minder zorgvuldig zijn dan beschikkingen die in de «normale procedure» tot stand zijn gekomen. Dit is des te kwalijker nu het percentage zaken, dat in de AC-procedure is behandeld, onder de nieuwe wet sterk is gestegen. Het totale afdoeningspercentage AC bedroeg in 2005 gemiddeld 50%¹. De CEV stelt dat door dit hoge percentage afdoeningen de beperkte zorgvuldigheid van de AC-procedure ten opzichte van de zorgvuldigheid van de «normale» asielprocedure onder de Vw 2000 een zwaarder gewicht toekomt. Zij wijst er op dat de AC-procedure inclusief rechterlijke toets in 25% van de gevallen leidt tot een totale doorlooptijd van 23 dagen of korter. De CEV beveelt aan – in aansluiting op eerder adviezen van de ACVZ en van Vluchtelingenwerk Nederland – de termijnen binnen de AC-procedure op zodanige wijze aan te passen, dat daar kwaliteitswinst kan worden behaald.

Omdat de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie de meeste kritiek en aanbevelingen met betrekking tot het functioneren van de AC-procedure tot op heden naast zich neer heeft gelegd, zijn de leden van de PvdA-fractie van mening, dat er alle reden is om de AC-procedure te verbeteren om risico's van onzorgvuldige behandeling van asielverzoekers uit te sluiten. Onder die verbeteringen verstaan deze leden dus ook een verlenging van de AC-procedure.

De leden van de PvdA-fractie betreuren het dat het kabinet zich – ondanks alle kritiek – en na deze uitvoerige evaluatie van de Vw 2000 nog altijd op het standpunt stelt dat de AC-procedure een zorgvuldige procedure is die met voldoende waarborgen is omkleed. De, naar de mening van deze leden, beperkte voorstellen die het kabinet doet, waaronder het naar voren halen en het van toepassing maken op de AC-procedure van de rusttermijn van zes dagen, zijn naar het oordeel van deze leden onvoldoende om daadwerkelijk een zorgvuldige procedure te bewerkstelligen. De leden van de PvdA-fractie worden breed gesteund in hun opvatting dat de kabinetsreactie onvoldoende tegemoet komt aan de nationale en internationale kritiek op de versnelde procedure. Vluchtelingenwerk Nederland, NJCM, Amnesty International, De Nederlandse Orde van Advocaten en UNHCR maken duidelijk dat de kabinetsreactie onvoldoende tegemoet komt aan de kritiek op de AC-procedure, zeker nu dit nogmaals uit de uitgebreide evaluatie naar voren is gekomen.

Overigens steunen de leden van de PvdA-fractie de beperkte aanpassingen van het kabinet wel omdat, zoals het kabinet terecht stelt, beter tegemoet wordt gekomen aan de oorspronkelijke bedoeling van de rusttijd en Vluchtelingenwerk en de rechtsbijstand/asieladvocatuur meer tijd krijgen asielzoekers voor te bereiden op de procedure. Deze leden vragen in navolging van UNHCR² of de zesdagen termijn ook zal gaan gelden voor asielzoekers die hun asielaanvraag hebben ingediend op AC-Schiphol.

Voorts merken de leden van de PvdA-fractie op dat zij het voorstel van Vluchtelingenwerk Nederland uit 2004 voor een nieuwe asielprocedure,

¹ Zie rapportage vreemdelingenketen over de periode mei t/m augustus 2006, blz 29, tabel 8.1.2.

² Brief UNHCR over de evaluatie van de Vreemdelingenwet 2000.

nog steeds een bijzonder interessant alternatief vinden. Het onderscheid tussen de AC-procedure en OC-procedure zou, wat deze leden betreft, wel moeten blijven bestaan. Zij menen dat dit in het voorstel van Vluchtelingenwerk Nederland ook het geval lijkt te zijn.

Een iets langere termijn voor de bespreking van het nader gehoor en het bespreken van de correcties en aanvullingen zou, zo menen de leden van de PvdA-fractie, ook op z'n plaats zijn. Overigens vinden deze leden dat de asielzoeker in principe met één rechtshulpverlener in AC te maken moet hebben, en niet zoals nu met verschillende. Deze leden zijn van mening dat ook overwogen zou moeten worden om meer tijd in te ruimen voor het presenteren van het voornemen naar aanleiding van het nader gehoor. De IND zou de asielmotieven goed moeten wegen en wellicht is extra onderzoek nodig, zo vinden deze leden. Het onderzoek in de eerste fase na het eerste gehoor zou dan met een week bekort kunnen worden (van drie weken naar twee weken).

Verder zijn deze leden van mening dat zou moeten worden nagedacht of de Tijdelijke Noodvoorziening wel de geschikte plaats is om asielzoekers tot rust te laten komen.

Ook vinden de leden van de PvdA-fractie dat moet worden doordacht welke gevolgen een nieuw model zal hebben voor de vrijheidsontneming van asielzoekers die hun asielaanvraag indienen op AC-Schiphol.

Specifieke hulpverlening gericht op het onderkennen van traumata, marteling of seksueel misbruik zou, zo menen de leden van de PvdA-fractie, in AC aanwezig moeten zijn. Verder vinden deze leden dat moet worden overwogen om asielverzoeken van asielzoekers uit landen waar op grote schaal mensenrechtenschendingen plaatsvinden en/of uit zeer instabiele landen, niet in AC af te doen.

Verder zijn de leden van de PvdA-fractie van mening dat grondig moet worden onderzocht of het niet hanteren van een inhoudelijk criterium in de AC-procedure in strijd is met Europese richtlijn 2005/85/EG betreffende minimumnormen voor procedures in de lidstaten voor de toekenning of intrekking van de vluchtelingenstatus. Deze richtlijn is aangenomen en dient op uiterlijk 1 december 2007 te zijn geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. In de richtlijn worden alleen inhoudelijke criteria genoemd om een asielaanvraag versneld af te doen. Deze leden wijzen er op dat het NJCM van mening is dat het huidige AC-criterium, dat een zaak binnen 48 procesuren op een zorgvuldige wijze kan worden afgedaan, niet voldoet aan de inhoudelijke criteria van de richtlijn. Dit aspect moet, volgens de leden van de PvdA-fractie, bij het vormgeven van een verbeterde AC-procedure worden meegenomen.

Voorts menen de leden van de PvdA-fractie dat voor een zorgvuldige AC-procedure ook is vereist dat opvang wordt geboden tijdens de beroepsprocedure.

Bij twee gelegenheden hebben deze leden in de afgelopen periode moties ingediend die oproepen tot het alsnog bieden van opvang tijdens de beroepsprocedure in de versnelde procedure (o.a. motie 19 637, nr. 706). Deze leden stellen vast dat in de versnelde procedure op dit moment geen opvang wordt geboden aan asielzoekers die hun negatieve beschikking hebben ontvangen. Zij merken op dat de rechter dan nog geen definitief oordeel heeft gegeven over de asielaanvraag van de asielzoeker. Deze leden wijzen er op dat ook de ACVZ in haar advies in 2004 heeft opgeroepen tot het bieden van opvang tijdens de beroepsprocedure in de AC-procedure.

Helaas hebben de leden van de PvdA-fractie tot op heden geen Kamermeerderheid achter zich kunnen krijgen voor de wijziging van de Vw 2000 op dit punt. Deze leden vragen de minister nogmaals aandacht voor het wijziging van de Vw 2000 om een einde te maken aan het onthouden van opvang aan asielzoekers tijdens de beroepsfase in de versnelde procedure.

Ten aanzien van de OC-procedure hebben de leden van de PvdA-fractie in 2004 al gepleit voor een verkorting van de beslistermijnen in de OC-procedure. Deze leden merken op dat de CEV vaststelt dat er sprake is van een zeer langdurige «normale procedure», waarbinnen 25% van de aanvragen een doorlooptijd heeft van meer dan 800 dagen. De CEV concludeert dan ook «dat de AC-Procedure en de «normale» procedure te ver uit elkaar zijn gegroeid» en verzoekt de regering maatregelen te treffen. De leden van de PvdA-fractie nemen met instemming kennis van het feit dat het kabinet de noodzaak onderschrijft om het verschil in lengte tussen de AC-procedure en de «normale» procedure te verkleinen. Het kabinet kondigt daartoe een aantal maatregelen aan, die deze leden onderschrijven, maar ook nog graag nader onderbouwd willen zien. De leden van de PvdA-fractie merken daarbij op dat vooral de tijd waarin zaken nu «op de plank liggen» bij de IND, zoals de CEV vertolkt, nuttig besteed moet worden. Een verkorting van de termijn van de advocatuur vinden deze leden niet wenselijk, omdat daarmee de kans groter wordt dat procedures weer minder zorgvuldig worden.

De leden van de PvdA-fractie merken voorts op dat in opdracht van de Tweede Kamer en de minister van Volksgezondheid de Landelijke Commissie medische aspecten van het vreemdelingenbeleid (Commissie Smeets) in 2004 een belangrijk rapport heeft uitgebracht over medische aspecten van het vreemdelingenbeleid dat nog zeer actueel is. De Commissie Smeets heeft een groot aantal aanbevelingen gedaan, waaronder het toekennen van een volwaardige rol aan medische informatie in de asielprocedure. De voormalige minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie koos er voor nauwelijks tot geen van de aanbevelingen over te nemen. De leden van de PvdA-fractie zijn nog steeds van mening dat de medische aspecten in het vreemdelingenbeleid meer in overeenstemming zouden moeten worden gebracht met de aanbevelingen van de Commissie Smeets om zo meer recht te doen aan de aanpak van medische problemen die spelen in het vreemdelingenbeleid. Graag willen deze leden in dit verband een reactie op een recente publicatie van Amnesty International in samenwerking met Pharos en Vluchtelingenwerk Nederland die gaat over de betekenis van de Istanbul Protocol en medische rapportages in de asielprocedure.

Voorts merken de leden van de PvdA-fractie op dat aan het gezinsherenigings- en het gezinsvormingsbeleid de afgelopen periode, hun inziens, onnodig strikt uitvoering is gegeven, waardoor te weinig oog was voor de feitelijke situatie van gezinnen met onder andere een asielaachtergrond. Ook duurden procedures vaak te lang. Hierdoor werden gezinnen te lang van elkaar gescheiden of blijvend gescheiden.

Vluchtelingenwerk Nederland heeft dat in een rapport van 17 november jl. helder in kaart gebracht.¹ Korthedshalve verwijzen de leden van de PvdA-fractie hiernaar. Ook door de combinatie van het stellen van extra voorwaarden door de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie zoals het stellen van de 120% eis voor gezinsvorming en de zeer hoge leges die betaald moet worden, wordt een extra barrière opgeworpen die niet bij de totstandkoming van de Vw 2000 was bedoeld. Zodoende wordt het uitoefenen van het recht op gezinsleven belemmerd op een wijze waarbij deze leden grote bedenkingen hebben. Stichting Buitenlandse Partner heeft tal van voorbeelden daarvan geïnventariseerd.

Het Europese Hof van de rechten van de Mens heeft Nederland zelfs «Excessive formalism» verweten door een vergunning te weigeren vanwege het ontbreken van een MVV.² Nederland had zijn verplichtingen geschonden op grond van artikel 8 EVRM door een verblijfsvergunning te weigeren aan een Braziliaanse vrouw, van wie het kind de Nederlandse nationaliteit heeft.

De procedurele beperkingen die de Raad van State oplegt (vaste jurisprudentie) door te eisen dat een vreemdeling die al in Nederland is te laten terugkeren naar het land van herkomst voordat het recht op gezinsleven

¹ Vluchtelingenwerk Nederland, 17 november 2006, «(geen) eerbied voor gezinsleven,» Den Uyl, Reneman en Vriens.

² EHRM, 31 januari 2006, nr 50 435/99 (Rodrigues da Silva en Hoogkamer/Nederland).

(artikel 8 EVRM) kan worden ingeroepen hebben de rechtsbescherming vervolgens beperkt.

Ook kan tegen een negatief advies van de IND niet meer geprocedeerd worden, maar moeten gezinsleden (ook van vluchtelingen) naar ambassades van vaak naburige landen afreizen, om daar een officiële MVV-aanvraag te doen, met alle risico's van dien.

Conform de bedoeling van de Vw 2000 zou het recht op gezinsleven, naar de mening van de leden van de PvdA-fractie, centraler moeten staan in het overheidsbeleid, inclusief bij het terugkeerbeleid, hetgeen in het laatste geval neer komt op het niet gescheiden uitzetten van gezinnen. Het onmiddellijk uitvoering geven aan de motie van der Staaij/De Vries (Kamerstuk 19 637, nr. 698) zou hier, zo menen deze leden, onder meer recht aan doen. Recentelijk heeft de ACVZ over de weigering van de regering uitvoering te geven aan deze motie geoordeeld dat de argumenten die de regering daarvoor hanteert niet valide zijn.

Voorts merken de leden van de PvdA-fractie op dat zij op het punt van de uitvoering van vreemdelingenbewaring zich reeds langere tijd hebben ingezet voor het maken van een uitzondering voor kinderen. Ouders met kinderen die in afwachting zijn van hun uitzetting horen, wat deze leden betreft, niet in de cel thuis. Ook een groot aantal maatschappelijke organisaties waaronder Amnesty International, De Raad van Kerken en Unicef Nederland hebben zich ingezet voor «geen kind in de cel». Ook de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa en UNHCR hebben hun zorgen geuit over de invloed van vreemdelingenbewaring op kinderen in Nederland. Deze leden verzoeken de minister zijn besluit om geen gehoor te geven aan de breed gesteunde oproep, om kinderen niet in vreemdelingenbewaring te plaatsen, te heroverwegen en daarmee uitvoering te geven aan de motie De Vries (Kamerstuk 29 344, nr. 54).

De leden van de SP-fractie merken op dat de CEV stelt vast dat de «normale» asielprocedure in veel gevallen veel te lang duurt, waarbij wettelijke beslistermijnen door de IND stelselmatig worden overschreden. De CEV stelt tevens vast dat er indicaties zijn dat de beschikkingen die in de AC-procedure totstandkomen minder zorgvuldig zijn dan de beschikkingen die in de normale procedure totstandkomen. Concluderend stelt de CEV dat de AC-procedure en de «normale» procedure te ver uit elkaar zijn gegroeid. Kort gezegd moet de AC zorgvuldiger en de normale procedure sneller, maar met behoud van zorgvuldigheid. De leden van de SP-fractie hebben al jaren veel kritiek op de AC-procedure en het feit dat er geen inhoudelijk criterium bestaat op grond waarvan wordt bepaald welke zaken wél en welke zaken niet in het AC behandeld mogen worden. De leden van de SP-fractie stellen vast dat hun kritiek – en die van de vele organisaties die zich de afgelopen jaren over de AC-procedure hebben uitgesproken – nu door de CEV wordt bevestigd.

In dat licht zijn de leden van de SP-fractie zeer teleurgesteld door het gedeelte van de kabinetsreactie waarin wordt gereageerd op de aanbeveling van de CEV ten aanzien van de asielprocedure. Dat het kabinet al meermaals aan de Kamer heeft aangegeven «dat de AC-procedure een zorgvuldige procedure is die met voldoende waarborgen is omkleed», is natuurlijk juist. Maar een zin wordt niet feitelijk waar door hem maar vaak genoeg als een mantra uit te spreken. De leden van de SP-fractie merken op dat de AC-procedure (en het feit dat in principe alle asielzaken in een AC kunnen worden behandeld) inmiddels is bekritiseerd door de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa, het Toezichthoudend Comité bij het Kinderrechtenverdrag, de UNHCR, Human Rights Watch, de ACVZ, Amnesty International, VluchtelingenWerk Nederland en het NJCM. De leden van de SP-fractie stellen verder vast dat het kabinet niet inhoudelijk ingaat op de kritiek van de CEV op de AC-procedure, maar alleen herhaalt dat de AC-procedure zorgvuldig is. De leden van de SP-fractie vragen de minister om nu uitgebreid en inhoudelijk in te gaan op de

bestaande kritiek op de AC-procedure en vervolgens met argumenten en redenen omkleed aan te geven waarom de minister op het standpunt staat dat de AC-procedure zorgvuldig is. Kan de minister verder motiveren waarom er niet voor wordt gekozen om een inhoudelijk criterium vast te stellen op grond waarvan wordt bepaald of een zaak in het AC behandeld kan worden? De leden van de SP-fractie zijn van mening dat alleen kennelijk ongegronde asielverzoeken en zaken waarin duidelijk sprake is van misbruik van de asielprocedure versneld (in 48 procesuren) zouden mogen worden afgedaan. Zij volgen hierin het standpunt van de UNHCR, de Stichting Rechtsbijstand Asiel Nederland (SRAN) en het NJCM. Kwetsbare groepen, zoals kinderen en getraumatiseerde asielzoekers, horen zeker niet in een AC-procedure thuis, zoals ook Amnesty International stelt. Graag ontvangen deze leden hierop een reactie van de minister. Gezien de bestaande kritiek op de AC-procedure en de bevindingen van de CEV vinden de leden van de SP-fractie het een volstrekt gemiste kans dat de evaluatie niet wordt aangegrepen om de AC-procedure te verbeteren. De leden van de SP-fractie zien in ieder geval niet de meerwaarde van het verplaatsen van de rusttijd van zes dagen, zeker niet wanneer die verplaatsing tot gevolg zou hebben dat de voorbereiding op het nader gehoor in gevaar zou komen, waar de SRAN in haar reactie op de kabinetsreactie op wijst. Verder vragen de leden van de SP-fractie hoe de wettelijk voorgeschreven rust voor de asielzoeker zich verhoudt met het idee dat de asielzoeker zich tijdens de rusttermijn moet voorbereiden op de asielprocedure. Heeft de minister kennisgenomen van de kritiek van de SRAN op dit plan van de minister en de gevolgen hiervan voor de rechtsbijstand? Kan de minister nog eens duidelijk aangeven welke groepen asielzoekers, wanneer gebruik kunnen maken van de rusttermijn van zes dagen en hoe dit zich precies verhoudt tot de voorbereiding op de diverse stappen in de procedure? Kan de minister ingaan op de kritiek van de SRAN op dit onderdeel van het plan, zo vragen deze leden.

De leden van de SP-fractie zijn geschokt door de plannen van het kabinet om de normale asielprocedure op bepaalde punten te gaan vormgeven volgens de AC-procedure, gezien de vele harde aanwijzingen dat deze procedure niet zorgvuldig genoeg is. Worden deze plannen werkelijkheid, dan betekent dat, dat de betreffende asielzoeker – die nota bene een zaak heeft die niet in 48 procesuren kan worden behandeld! – veel minder tijd voor rechtsbijstand krijgt dan nu. De leden van de SP-fractie zijn hier zeer bezorgd over. Op deze manier is de normale procedure zo meteen kwetsbaar voor dezelfde kritiek als de AC-procedure. Is de minister werkelijk van mening dat in ingewikkelde zaken enkele uren tijd voor de nabespreking van het eerste gehoor en de voorbereiding op het nader gehoor voldoende is? Is het bovendien niet zo dat bij toepassing van de AC-procedure op ingewikkelde zaken, ook deze asielzoekers te maken zullen krijgen met meerdere rechtsbijstandverleners, met alle problemen van dien? Heeft de minister kennisgenomen van de kritiek op deze voorstellen van de kant van de Nederlandse Orde van Advocaten, de SRAN, de UNHCR, Amnesty International en VluchtelingenWerk Nederland? Is de minister bereid om uitgebreid op deze kritiek te reageren? De leden van de SP-fractie zien overigens niet hoe deze voorstellen zullen bijdragen aan de versnelling van normale asielprocedure, nu de CEV duidelijk heeft gemaakt dat de oorzaak van de (inderdaad) te trage procedure vooral bij de IND ligt. Zaken blijven simpelweg te lang op de plank liggen bij deze dienst. In de onderhavige brief wordt niets gezegd over de aanpak van dit probleem. Kan de minister aangeven welke oplossingen hij ziet voor het langdurig op de plank liggen van asielzaken bij de IND, zo vragen deze leden.

In de bijlagen bij de brief gaat het kabinet in op de deelrapporten bij de evaluatie van de CEV. Hierin komen onder andere de problemen rond de ex-nunc toetsing en het hoger beroep aan de orde. Het kabinet geeft aan zich te kunnen vinden in de jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrecht

Raad van State op deze punten. De leden van de SP-fractie willen de minister wijzen op de aanhoudende kritiek op de marginale toetsing door de rechter van asielzaken in Nederland en de buitengewoon stringente wijze waarop met nieuwe feiten en omstandigheden wordt omgegaan, onder andere van de kant van VluchtelingenWerk Nederland, Amnesty International en het NJCM. Is de minister bereid om in te gaan op deze kritiek, zo vragen deze leden.

De leden van de VVD-fractie merken op dat de doelstelling van de Vw 2000, kortere procedures en een betere kwaliteit van de beslissingen in eerste aanleg, door de CEV, het kabinet en ook door deze leden als leidend wordt gezien als het gaat om het verbeteren van de huidige uitvoeringspraktijk. Aanpassingen van de systematiek dienen dan ook dat doel te dienen. Deze leden hebben in dat licht met interesse kennisgenomen van de aanbevelingen van de CEV die zich richten op de doorlooptijden en de kwaliteit van asielprocedures. Vooral haar aanbeveling om door fasering binnen de AC-procedure de voordelen van de huidige 48-uurs procedure – snelle afhandeling van aanvragen – te behouden en de nadelen – druk op zorgvuldige beslissingen door de tijdsdruk – te ondervangen, zijn een helder signaal, evenals de voorgestelde verkorting van de lengte van de «normale» procedure.

Het kabinet legt, naar de mening van de leden van de VVD-fractie, helder uit dat er niet twee procedures bestaan, maar dat er inhoudelijk één procedure is waarbij er vrij snel aan het begin reeds een splitsing plaatsheeft naar een «zeer lange» (de «normale» procedure) en een «zeer korte» procedure, de AC-procedure. Hoewel het kabinet de huidige AC-procedure als zorgvuldig bestempelt, komt het kabinet met een drietal voorstellen om de gesignaleerde nadelen van beide procedures te adresseren. Deze leden steunen het kabinet in zijn streven om de huidige procedure in het licht van de aanbevelingen van de CEV aan te scherpen en te verbeteren. De leden van de VVD-fractie delen het oordeel van het kabinet dat waar het gaat om het nivelleren van de verschillen tussen de AC-procedure en de «normale» procedure, het niet verstandig is direct bij de indiening van de asielaanvragen een keuze te maken tussen verschillende termijnen en procedures. Op dit punt dient te worden aangesloten bij de huidige systematiek.

Het voorstel van het kabinet ten aanzien van het verplaatsen van de rustperiode en de bijstand die een asielzoeker in de periode kan ontvangen, lijkt binnen deze systematiek te passen. Wel zijn de leden van de VVD-fractie beducht op het ontstaan van langere wachttijden en knelpunten in de organisatie en zien graag, alvorens over te gaan tot implementatie van dit voorstel, een nadere en grondige analyse van de effecten van dit voorstel op de uitvoeringssystematiek. Onderdeel van die analyse zou, volgens deze leden, een gefundeerde uitwerking van de te behalen tijdbekorting moeten zijn. Zo vinden de leden van de VVD-fractie het interessant te vernemen wat de inschatting van verschillende stakeholders is ten aanzien van de tijdswinst die wordt behaald door het verplaatsen van de rustperiode. De noodzaak van een grondige analyse geldt ook voor de financiële gevolgen van het rusttijd voorstel (opwaardering Tijdelijke Nood Voorziening, betrokkenheid KMar, et cetera) en de voorstellen ten aanzien van casemanagement door de IND en AC/behandelingkantoor model onder één dak.

Het kabinet geeft aan dat hij in zijn reactie slechts enkele contouren schetst van mogelijke wijzigingen. Het kabinet geeft verder aan dat enkele andere wijzigingen nog niet zijn uitgewerkt. De leden van de VVD-fractie zouden graag van de minister willen vernemen wanneer hij de concretere uitwerking van de in de kabinetsreactie aangegeven en nog op stapel staande plannen zal kunnen presenteren. Het kabinet geeft aan de voorstellen te zullen bespreken met verschillende stakeholders. Graag zien de

leden van de VVD-fractie de uitkomsten van deze besprekingen, voor zover relevant, tegemoet.

De leden van de PVV-fractie merken op dat met invoering van het voorstel om de rusttermijn van zes dagen, die het Vreemdelingenbesluit 2000 voorschrijft, te laten ingaan op het moment dat de asielzoeker aangeeft een asielverzoek te willen doen, zich het volgende nadeel kan voordoen. Het snel vaststellen van identiteit, nationaliteit en reisroute van de vreemdeling, kan oneigenlijk gebruik van de asielprocedure aan het licht brengen. Van een asielzoeker mag bijvoorbeeld in alle redelijkheid worden verwacht dat hij/zij direct aan kan geven hoe hij/zij Nederland heeft bereikt. Deze informatie kan tegenstrijdigheden, onwaarschijnlijkheden, of onwaarheden bevatten, die voor de beoordeling van het asielverzoek van groot belang zijn. Wanneer de vreemdeling, alvorens het aangeven van zijn identiteit, nationaliteit en reisroute, zes dagen de tijd krijgt om zich, met behulp van Vluchtelingenwerk en rechtsbijstand/asieladvocatuur, voor te bereiden op de asielprocedure, bestaat de kans dat genoemde tegenstrijdigheden, onwaarschijnlijkheden, of onwaarheden kunnen worden «ondervangen» middels het voorbereiden van betere, consistente – maar onjuiste – antwoorden op vragen rond identiteit, nationaliteit en reisroute. Dit bemoeilijkt de beoordeling van het asielverzoek en verkleint de kans om oneigenlijk gebruik van de asielprocedure tegen te gaan. Deze leden ontvangen graag een reactie van de minister op dit punt. Voorts willen de leden van de PVV-fractie in aanvulling hierop de minister vragen wat de mogelijkheden zijn voor verdere vereenvoudiging van de asielprocedure, in de zin van het stellen van het paspoortvereiste (hetgeen thans in Zwitserland geschiedt).

De leden van de GroenLinks-fractie vinden het zéér zorgwekkend dat de evaluatiecommissie meent dat er indicaties zijn dat beschikkingen in de AC-procedures minder zorgvuldig zijn dan de beschikkingen die in de normale asielprocedure tot stand komen. De nadruk die er in deze procedures gelegd wordt op de snelheid van afhandeling gaat, volgens de commissie, ten koste van de zorgvuldigheid van de beslissingen. Deze leden doen daarom een klemmend beroep op de minister om met onmiddellijke ingang af te zien van afdoening van asielverzoeken in AC-procedures.

De leden van de GroenLinks-fractie missen in de kabinetsreactie een specifieke overweging met betrekking tot de positie van minderjarigen in de vreemdelingenketen. Het is te betreuren dat de evaluatiecommissie hierover niets heeft onderzocht, terwijl daar, naar het oordeel van de leden van de GroenLinks-fractie, heel veel steekhoudende redenen voor te bedenken zijn. Recent is bijvoorbeeld publiekelijke en politieke commotie ontstaan over de toepassing van vreemdelingendetentie op minderjarige asielzoekers. Verder noemen deze leden het feit dat het asielrelaas van alleenstaande minderjarige vreemdelingen op dezelfde wijze wordt getoetst als het relaas van volwassen asielzoekers.

Minderjarigen kunnen, naar het stellige oordeel van de leden van de GroenLinks-fractie, nu eenmaal moeilijker samenhangende en consistente asielgerelateerde omstandigheden aanvoeren, beschikken vaak niet over het vermogen om documenten te verwerven die hun asielrelaas kunnen ondersteunen en begrijpen vaak onvoldoende de op het spel staande belangen in asielprocedures. Daarop moet de asielprocedure zijn afgestemd. Tot slot blijft de prangende vraag bij deze leden leven of de asielprocedures waarbij minderjarigen zijn betrokken, voldoet aan het VN Kinderrechtenverdrag. De leden van de GroenLinks-fractie vragen de minister om in de beantwoording alsnog aandacht te besteden aan de (rechts)positie van kinderen in asielprocedures en welke maatregelen ter versterking van hun positie te verwachten zijn. Deze leden vragen de minister om toe te zeggen dat op korte termijn de asielprocedures van

alleenstaande minderjarigen en ouders met kinderen niet in het aanmeldcentrum worden afgedaan en dat kinderen onder geen enkele omstandigheid worden onderworpen aan vormen van vreemdelingdetentie.

De leden van de SGP-fractie hechten sterk aan een substantiële verkorting van procedures. Zij steunen de keus van het kabinet om niet, zoals de evaluatiecommissie voorstelt, gescheiden korte en lange procedures te introduceren. Daarvoor heeft het volgtijdelijke model dat nu gehanteerd wordt teveel voordelen. Wel vragen deze leden om in de beantwoording van dit schriftelijk overleg concrete voorstellen te doen voor verkorting van de «normale» procedure. Het louter verplaatsen van de rusttijd van zes dagen tussen AC-procedure en normale procedure naar een moment binnen de AC-procedure, vinden deze leden daarvoor te mager. Overigens zouden zij van dat laatste voorstel willen weten hoe de inkorting van de normale procedure met vijf tot acht weken precies tot stand komt. Kan de minister ook een schatting maken van de gemiddelde besparing op het totaal aan opvangkosten bij een x aantal asielzoekers, zo vragen deze leden.

De leden van de SGP-fractie erkennen de permanent aanwezige spanning tussen snelheid en zorgvuldigheid in de AC-procedure. Zij vragen de minister of verlenging van de AC-procedure met bijvoorbeeld twee weken substantieel zou kunnen bijdragen aan zorgvuldiger AC-beslissingen en of de voordelen daarvan zouden opwegen tegen het beperkte verlies van snelheid.

De leden van de SGP-fractie vragen hoe de minister het voorstel van de UNHCR beoordeelt om de toepassing van de AC-procedure te beperken tot kennelijk ongegronde zaken en zaken waarin duidelijk sprake is van misbruik van de asielpcedure, alsmede om asielverzoeken van personen uit kwetsbare groepen (onbegeleide minderjarigen, slachtoffers van marteling en getraumatiseerden) sowieso niet in de AC-procedure te behandelen. In hoeverre kan binnen de huidige procedure een oplossing gevonden worden voor het veel voorkomende probleem dat asielzoekers die gemarteld of seksueel misbruikt zijn, vanwege nog ontbrekend vertrouwen in de horende ambtenaar, in het eerste en het nader gehoor niet hun hele verhaal of een vertekend verhaal vertellen? Is de minister bereid om zo nodig, in overleg met ervaringsdeskundigen op dit gebied, te zoeken naar wegen om hier verantwoord mee om te gaan? Zou een enigszins verlengde AC-procedure zich bijvoorbeeld niet kunnen lenen om deze kwetsbare groepen te identificeren, zo vragen deze leden.

De leden van de SGP-fractie vragen voorts of de minister zou willen ingaan op de kritiek van de Nederlandse Orde van Advocaten dat de door haar gedane wijzigingsvoorstellen zouden leiden tot verkorting van termijnen voor de advocatuur. Houden advocaten voldoende tijd over om correcties aan te brengen op het rapport van het nader gehoor, zo vragen deze leden.

De leden van de SGP-fractie zouden graag vernemen welke concrete aanpassingen op AC-Schiphol nodig zijn om de volgens het voorstel van het kabinet aangepaste AC-procedure ook daar volledig te kunnen toepassen.

Is het overigens waar dat in AC Ter Apel de gemiddelde wachtermijn tussen asielaanvraag en behandeling daarvan enkele maanden bedraagt? Zo ja, wat is daarvan de oorzaak en hoe kan de doorlooptijd ingekort worden, zo vragen deze leden.

De leden van de SGP-fractie vragen verder op welke termijn de minister denkt de gewijzigde AC-procedure in te kunnen voeren en, daarmee samenhangend, de toepassing van casemanagement.

De leden van de SGP-fractie vragen de minister of de nog te implementeren richtlijnen 2005/85/EG (minimumnormen voor asielpcedures) en 2004/83/EG (definitierichtlijn) bij de eventuele wetswijzigingen die uit de evaluatie van de Vw 2000 voortvloeien direct worden meegenomen? Heeft

met name de eerstgenoemde richtlijn ook consequenties voor de inrichting van de AC-procedure, zo vragen deze leden.

BIJLAGE II

BELEIDSREACTIE OP HET DEELRAPPORT «INVOERING EN UITVOERING VAN DE VREEMDELINGENWET 2000 MET BETREKKING TOT ASIEL: EEN PROCES-EVALUATIE»

Voornemenprocedure

De leden van de CDA-fractie merken op dat de CEV stelt dat het niet indienen van een zienswijze in de voornemenprocedure vooral samenhangt met het als kansloos inschatten van de zaak door rechtsbijstandsverleners. In hoeveel (procent van de) gevallen komt men tot zo'n inschatting, zo vragen deze leden.

De leden van de GroenLinks-fractie betreuren het dat in de reactie van het kabinet (pag. 16) op het evaluatierapport de stelling onbesproken blijft dat de huidige asielprocedure minder zorgvuldig is dan de oude en dat, in combinatie met de afschaffing van de bezwaarfase in asielzaken en de terughoudende rechterlijke toetsing, te vrezen valt dat het risico vergroot is dat echte vluchtelingen worden teruggestuurd. Zelfs al blijft deze stelling wellicht niet onderbouwd in de deelrapporten, tóch vergt de stelling, zo menen deze leden, nadere bespreking gezien de ernst van het verwijt dat hier gemaakt wordt.

De kwaliteit van de beslissingen in asielprocedures hangt nauw samen met de rust en ruimte die asielzoekers moeten voelen om hun relaas te doen. De leden van de GroenLinks-fractie vragen met heel veel non-gouvernementele organisaties of de AC-procedure hierin kan voorzien. Gecombineerd met het in meerderheid van de procedures ontbreken van een zienswijze en de beperkte mogelijkheden van de rechtsbijstand leidt dat ertoe dat aangenomen moet worden dat asielzoekers niet in staat moeten worden geacht om alle, voor de asielprocedure relevante aspecten naar voren te brengen. Desondanks meent de minister dat de AC-procedure wel degelijk een zorgvuldige, met voldoende waarborgen omklede procedure is. Deze leden vragen de minister deze stelling nader te motiveren, vooral gezien de constatering van de evaluatiecommissie dat er geen criteria bestaan om te beoordelen of een asielverzoek zich leent voor afdoening in de AC-procedure. Is de stelling van Human Rights Watch waar dat er hierbij mogelijk strijdigheid bestaat met ExCom Conclusion nr. 30, zo vragen deze leden.

Voorts vragen de leden van GroenLinks wat de plannen van het kabinet zijn om de verschillen tussen de AC-procedure en de normale asielprocedure te verkleinen. Gezien het feit dat het kabinet van mening is dat de helderheid en de eenduidigheid van de huidige systematiek moet worden behouden, vrezen deze leden dat de te nemen maatregelen negatief zullen uitpakken voor de normale asielprocedure, in plaats van verbeteringen in de AC-procedure of het ineenschuiven van de AC-procedure en de normale asielprocedure. Graag ontvangen deze leden een reactie van de minister hierop.

De zeer marginale beoordeling van asielbeslissingen door de rechterlijke macht versterkt naar het oordeel van de leden van de GroenLinks-fractie en alle beroepsgroepen in het asielveld het idee alleen maar dat het risico is vergroot dat echte vluchtelingen bescherming onthouden wordt. Deze leden vinden het onder deze omstandigheden geenszins verwonderlijk dat asielzoekers zich gedwongen voelen om een herhaalde asielaanvraag in te dienen. Deze leden verzoeken de minister om de stelling nader te onderbouwen dat het indienen van een tweede of volgende asielaanvraag niet betekent dat in de eerdere procedure niet zorgvuldig is getoetst (pag. 16).

De leden van de GroenLinks-fractie betreuren het overigens dat het kabinet een vrij formalistische benadering kiest op het cruciale onderwerp van de zorgvuldigheid van de asielprocedures (pag. 16). Deze leden zijn er allerm minst van overtuigd dat het enkele feit dat de IND-ambtenaar weet dat een asielzoeker en zijn rechtshulpverlener een zienswijze in de voornemenprocedure kunnen aanleveren ertoe leidt dat de kwaliteit van de besluitvorming toeneemt. In het merendeel van de procedures wordt geen zienswijze geleverd. Er mag, volgens de leden van de GroenLinks-fractie, ervan worden uitgegaan dat dit niet helemaal, of beter gezegd: helemaal niet te maken heeft met de kansloosheid van de asielaanvraag, maar meer met de enorme werkdruk en capaciteitsgebrek aan de zijde van de rechtshulpverleners. Graag ontvangen deze leden hierop een reactie van de minister.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen de minister ook om te reageren op de oproep van Amnesty International, Vluchtelingenwerk Nederland en het NJCM om de rechtsbeschermingsfunctie van de rechterlijke macht in asielzaken aanmerkelijk te versterken.

Besluitmoratorium

Voor wat betreft het categoriaal landenbeleid menen de leden van de PvdA-fractie op dat de toepassing hiervan de afgelopen periode te terughoudend heeft plaatsgevonden. Aan het toepassen van het beleid liggen een drietal criteria (1. aard en verspreidheid van mensenrechtenschendingen/geweld in het land van herkomst; 2. standpunt/operatie internationale organisaties en 3. beleid andere Europese landen) ten grondslag welke in onderlinge samenhang bezien moeten worden. Ten onrechte is niet de algemene veiligheids- en mensenrechtensituatie in het betreffende land, maar het asielbeleid van bepaalde Europese landen ten aanzien van dat land als doorslaggevend criterium gaan gelden bij het bepalen of een categoriaal landenbeleid geïndiceerd was of niet. Het intrekken van het categoriaal landenbeleid voor Centraal- Irak geldt daarbij, zo menen deze leden, als sprekend voorbeeld. Deze leden zijn van mening dat ook besluit- en vertrekmoratoria ten onrechte niet leiden tot het instellen van categoriaal landenbeleid. Deze leden zijn van mening dat de minister zou moeten komen tot een reëlere inschatting van de veiligheids- en mensenrechtensituatie in het land van herkomst.

Meeromvattende beschikking

De leden van de CDA-fractie vragen waarom, nadat is gebleken dat er binnen de wettelijke vertrektermijn geen rechtsmiddelen zijn aangewend, het «doorgaans nog een aantal weken (kost)» voordat de opvangvoorzieningen daadwerkelijk kunnen worden beëindigd. Waarom is het (klaarblijkelijk) niet mogelijk daarop beter te anticiperen, zo vragen deze leden.

De leden van de PvdA-fractie merken op dat, hoewel de evaluatie vooral het gebrek aan gegevens over de effectiviteit van het terugkeerbeleid pijnlijk duidelijk heeft gemaakt, kan worden vastgesteld dat de aantallen vreemdelingen die daadwerkelijk met succes terugkeren, naar de mening van deze leden, te beperkt zijn. Een groot deel van de vreemdelingen wordt administratief weggeschreven. Deze leden vinden dat terugkeer beter zou moeten worden vormgegeven in de uitvoering door een grotere inzet en gerichtheid op daadwerkelijke terugkeer. Daarvoor zal, naar inziens van de leden van de PvdA-fractie, onder meer een veel intensievere en betere begeleiding van de kant van de overheid nodig zijn bij het faciliteren van de terugkeer. Ook zijn deze leden er van overtuigd dat bij een beter terugkeerproces een aanvaardbare vertrektermijn hoort waar-

binnen de vreemdeling zijn vertrek kan realiseren. Daarom pleiten zij nog steeds voor de motie De Vries inzake het verlengen van de 28-dagen vertrektermijn (Kamerstuk 19 637, nr. 915). Op dit punt vinden deze leden dus een wijziging van de Vw 2000 op zijn plaats om te komen tot een meer flexibele vertrektermijn om meer recht te doen aan de weerbarstige praktijk van lange wachttijden voor onder meer Laissez-passer aanvragen. In dit verband wijzen de leden van de PvdA-fractie nogmaals op de kritische houding van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa.¹

Ex-nunc toetsing

De leden van de CDA-fractie vragen in welke mate het (volgens critici) in de praktijk onvoldoende tot zijn recht komende principe van de ex-nunc toetsing leidt tot het indienen van tweede of volgende asielaanvragen. (Het kabinet geeft in dit verband aan niet te verwachten dat veel tweede en volgende asielaanvragen worden voorkomen.)

Een ander kritiekpunt op het functioneren van de Vw 2000 betreft, naar de mening van de leden van de PvdA-fractie, de te beperkte toetsingsmogelijkheden van de rechter in asielzaken als gevolg van de jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State. Hierdoor is een tekort ontstaan in de rechtsbescherming dat deze leden onwenselijk vinden. Deze leden staan met deze kritiek niet alleen. Al geruime tijd is van verschillende kanten, waaronder de rechterlijke macht, kritiek geuit op deze uitleg van de Afdeling op de toetsingsmogelijkheden door de (lagere) rechter. Deze kritiek op de marginale toetsing in asielzaken is recentelijk nog eens uiteengezet door Mr S. Essakilli en Prof mr. T. P. Spijkerboer in het Nederlandse Juristenblad². Zij concluderen onder meer dat door de huidige jurisprudentielijn van de Afdeling, die een scherpe koerswijziging behelst ten opzichte van de jurisprudentie van de Afdeling en de rechtbanken van voor 2001, de meeste asielbeschikkingen niet meer zoals voorheen aan een volle, maar slechts aan een marginale toetsing zijn onderworpen. Ook de zware geloofwaardigheidstoets, de procedurele beperkingen rondom het indienen van documenten en de zeer beperkte mogelijkheden nieuwe feiten in te brengen verzwakken de rechtsbescherming van de asielzoeker. Met betrekking tot dit laatste punt wordt in de evaluatie expliciet de vraag opgeworpen of de invulling die door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State wordt gegeven aan de «ex-nunc» toetsing niet verder is gegaan dan door de toenmalige regering was bedoeld.

Deze kritiek is voor de leden Lambrechts en Van der Ham en aanleiding geweest om op 9 oktober jl. een initiatiefvoorstel in te dienen «tot wijziging van de Vw 2000 ter verbetering van de rechtsbescherming in asielzaken». De leden van de PvdA-fractie staan zeer positief ten opzichte van de uitgangspunten van dit initiatiefwetsvoorstel. Nimmer werd met de wijziging van de Vw 2000 beoogd de rechtsbescherming van de vreemdeling sterk te beperken.

De jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dwingt er toe de oorspronkelijke bedoeling van de wetgever nog explicieter in de wet vast te leggen dan al het geval was en zo de rechtsbescherming weer op het bedoelde peil te brengen. Daarvoor is een wijziging van de Vw 2000 noodzakelijk. De leden van de PvdA-fractie hopen dat de regering het initiatiefwetsvoorstel van Lambrechts en van der Ham als leidraad gebruikt om direct verbeteringen aan te brengen in de rechtsbescherming van de asielzoeker.

De leden van de PvdA-fractie merken op dat ook het NJCM in haar commentaar op de evaluatie van de Vw 2000 stelt dat de uit de evaluatie naar voren gekomen gebrekkige rechtsbescherming een belangrijk signaal is om de rol van de Afdeling in het vreemdelingenrecht nader onder de loep te nemen.³ De leden van de SGP-fractie constateren dat de evaluatiecommissie heeft laten zien dat onder de Vw 2000 substantieel meer

¹ Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa, Resolutie 1483 (2006).

² NJB nr 33, 22 september 2006, Mr S. Essakilli en prof mr. T. P. Spijkerboer, De marginale toetsing in asielzaken.

³ NJCM, «Vijf jaar later», een commentaar van het Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten op de Evaluatie van de Vw 2000.

aanvragen worden afgewezen op grond van ontbrekende documenten, dan onder de oude vreemdelingenwet. Hoe beoordeelt de minister dat gegeven? Zou hij daarbij duidelijk kunnen maken, mede in het licht van de UNHCR-richtlijn dat onder omstandigheden aan asielzoekers het voordeel van de twijfel wordt gegund, in welke situaties de IND de eis van het overleggen van bepaalde documenten kan laten vallen, zo vragen deze leden.

Hoger beroep

De leden van de PvdA-fractie merken op dat voor wat betreft de kwaliteit en de status van algemene ambtsberichten van het ministerie van Buitenlandse Zaken, die een belangrijke rol spelen in de asielprocedure, zij zich aansluiten bij de conclusies van het recente rapport van de ACVZ dat de transparantie en de toetsbaarheid van ambtsberichten verbetering behoeft¹. Ook delen deze leden de conclusie van de ACVZ dat aan ambtsberichten door zowel de minister voor Vreemdelingenzaken als de Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State een bijzonder groot gewicht wordt toegekend. Zo vat de Afdeling het algemeen ambtsbericht als deskundigenbericht op dat, behoudens tegenbewijs, altijd de doorslag geeft. Zelfs het beargumenteert wekken van twijfel aan de volledigheid en juistheid van dergelijke berichtgeving door gerenommeerde organisaties is onvoldoende om de informatie in het ambtsbericht te weerleggen. Dat deze kwalificatie aan ambtsberichten wordt gegeven, is naar het oordeel van de leden van de PvdA-fractie onterecht. Dit hebben zij eerder in debatten aangegeven. Ambtsberichten moeten in de asielprocedure worden meegewogen naast andere onafhankelijke en betrouwbare bronnen van mensenrechtenorganisaties en andere organisaties. De leden van de PvdA-fractie menen dat er in de uitvoeringspraktijk en de rechtspraak, meer rekening zou moeten worden gehouden met tussentijdse berichten van gerenommeerde mensenrechtenorganisaties zoals Amnesty International over recente mensenrechtenschendingen. Amnesty geeft in haar reactie op de evaluatie terecht aan dat door deze praktijk de bewijspositie van de asielzoeker ernstig is verzwakt.² Verder zien de leden van de PvdA-fractie graag een reactie van de minister tegemoet op de aanbeveling van de ACVZ om een onafhankelijke toetsingscommissie in het leven te roepen van deskundigen die de kwaliteit van ambtsberichten bewaakt. Daarnaast benadrukken de leden van de PvdA-fractie hier nogmaals haast te maken met de door deze leden veelvuldig bepleitte totstandkoming van Europese ambtsberichten waar ook in het recente ACVZ-rapport nogmaals toe wordt opgeroepen.

De leden van de SGP-fractie vragen wat de opvatting van de minister is ten aanzien van het standpunt van het NJCM, dat marginale toetsing in de beroepsfase afwijst met een beroep op het «absolute refoulementsverbod». Is de toetsing door de rechter zodanig marginaal, dat de vraag of met de afwijzing van een asielaanvraag het refoulementverbod geschonden wordt in die fase niet meer aan de orde komt, zo vragen deze leden.

BIJLAGE IV

BELEIDSREACTIE OP HET DEELRAPPORT «DOORLOOPTIJDEN ASIELPROCEDURES VREEMDELINGENWET 2000»

Resultaten van het onderzoek

De leden van de SGP-fractie vragen of de minister met een rekenkundige onderbouwing de verschillen kan laten zien tussen aanpassing van de IND-capaciteit aan de verwachte instroom en aanpassing daarvan aan de

¹ ACVZ, «Transparant en Toetsbaar», een advies over landeninformatie in het vreemdelingenbeleid, juli 2006.

² Amnesty International, brief van 15 december 2006.

verwachte voorraden. Zij vragen of de achterstanden die over 2005 en 2006 ontstaan zijn bij de behandeling van asielzaken niet een gevolg zijn van aanpassing aan de verwachte lage instroom. Welke aanpassingen zouden nodig zijn in het begrotingsproces om aanpassing van de capaciteit aan de verwachte voorraad mogelijk te maken? Wat is de achtergrond van de plannen van de IND om in vijf jaar tijd het aantal personeelsleden met 25% te verminderen, zo vragen deze leden.

II REACTIE VAN DE STAATSSECRETARIS

Hierbij zend ik u de antwoorden op vragen die enkele fracties binnen de vaste commissie voor Justitie hebben gesteld naar aanleiding van de brief van de voormalige minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie d.d. 13 oktober 2006 inzake de Evaluatie van de Vreemdelingenwet 2000 (30 846, nr. 1).

De vragen (gesteld onder punt 7 Dé asielprocedure bestaat niet) die betrekking hebben op de verdere uitwerking van de (mogelijke) maatregelen die in de brief van 13 oktober 2006 zijn voorgesteld met betrekking tot de asielprocedure, worden in het onderstaande niet beantwoord. Zoals u bekend bepaalt het Coalitieakkoord met betrekking tot de asielprocedure het volgende: «De procedure toelating van de nieuwe Vreemdelingenwet wordt verbeterd (mede in het licht van de aanbevelingen van de commissie Scheltema) en versneld en daarbij wordt in het bijzonder de regeling van de 48-uursprocedure verbeterd zodat deze zonodig verlengd kan worden om vertraging te voorkomen.» De Minister van Justitie en ik beraden ons op dit moment nog over de verbetering van de asielprocedure. Bovendien willen wij hierover ook overleg voeren met partners in de uitvoering en andere belanghebbenden. De gestelde vragen en gemaakte opmerkingen worden betrokken bij de verdere beleidsontwikkeling. Wij gaan er momenteel van uit u in januari 2008 nader te kunnen berichten over de verdere verbetering van de asielprocedure.

1. Inleiding

De leden van de PvdA-fractie verzoeken de regering uitgebreid in te gaan op het commentaar van de verschillende organisaties waaronder het Nederlandse Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM), Amnesty International, Vluchtelingenwerk Nederland en de Nederlandse Orde van Advocaten op deze evaluatie van de Vreemdelingenwet 2000 (Vw 2000). De leden van de GroenLinks-fractie verzoeken om een afzonderlijke reactie op commentaren van ondermeer Vluchtelingenwerk Nederland, Amnesty International, het NJCM en het UNHCR en een afschrift hiervan aan de Kamer te zenden.

Ten antwoord bericht ik de leden van de PvdA-fractie en GroenLinks-fractie dat in de kabinetsreactie op de evaluatie van de Vw 2000 en in de reacties op de deelrapporten uitvoerig is gereageerd op onderwerpen die in het commentaar van de verschillende organisaties aan de orde worden gesteld. De commentaren, die vooral betrekking hebben op de asielprocedure en de door de organisaties gewenste wijzigingen in deze procedure, worden meegenomen bij de wijzigingen in de asielprocedure die de komende tijd zullen worden uitgewerkt. Verder wordt opgemerkt dat in de brief van de Minister van Justitie van 19 februari 2007 (Kamerstukken II, 2006–2007, 29 344 en 30 800 VI, nr. 62) naar aanleiding van de uitspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in de zaak Salah Sheekh onder andere vermeld is dat zal worden bezien of, en zo ja hoe kan worden bereikt dat in zaken betreffende artikel 3 EVRM een geactualiseerde beoordeling plaatsvindt die niet te terughoudend wordt getoetst en zonder dat artikel 4:6 van de Algemene wet bestuursrecht aan deze

beoordeling, waar nodig, in de weg staat. Inmiddels heb ik u bij brief van 22 juni 2007 (Kamerstukken II, 2006–2007, 29 344 en 30 800 VI, nr. 44) bericht over beleidsaanpassingen als gevolg van deze uitspraak. Tot slot wijs ik erop dat ik, zoals ik de Tweede Kamer heb bericht op 7 maart 2007 (Kamerstukken II, 2006–2007, 29 344, nr. 63) naar aanleiding van de motie Van Fessem/Visser, bezig ben met het ontwikkelen van beleid met betrekking tot minderjarigen in vreemdelingenbewaring. Commentaren op deze onderwerpen worden hierbij betrokken.

De leden van de SP-fractie vragen waarop de conclusie dat de Evaluatiecommissie de Vw 2000 als zodanig positief waardeert, is gebaseerd, met name gezien de vaststelling van de CEV dat «op veel punten niet kon worden nagegaan of de nieuwe wet de daarmee beoogde veranderingen teweeg heeft gebracht». Hierop antwoord ik dat deze conclusie is gebaseerd op het advies van de Evaluatiecommissie. De Evaluatiecommissie stelt dat de Vreemdelingenwet 2000 – in vergelijking met zijn voorganger – een betere wet is, gezien vanuit het perspectief van opzet en systematiek en dat de grotere toegankelijkheid en overzichtelijkheid ook voor de uitvoeringspraktijk aanzienlijke voordelen heeft. De Evaluatiecommissie stelt ook dat de wijze van voorbereiding van de wet een positieve invloed heeft gehad op de kwaliteit van de Vw 2000 en dat de beleidskeuzen die ten grondslag lagen aan de opzet van deze wet nog steeds overeind staan. Tegelijkertijd is in de kabinetsreactie niet voorbijgegaan aan de constatering dat gegevens, en registratie van gegevens, onvoldoende bleken om na te kunnen gaan of de nieuwe wet de beoogde verandering heeft gebracht. De aanbeveling van de Evaluatiecommissie om registratie waar die ontoereikend is te verbeteren, is dan ook overgenomen.

De leden van de VVD-fractie hebben met lichte verbazing kennisgenomen van de constatering van CEV die lijkt te suggereren dat de Vw 2000 en de uitvoeringspraktijk niet direct hebben bijgedragen aan de terugloop aan asielaanvragen maar enkel zijn toe te schrijven aan een internationale trend en vragen of ik deze redenering onderschrijf. De Evaluatiecommissie constateert mijns inziens dat vanaf eind 2000 de daling van het aantal asielaanvragen werd ingezet en dat de voortgaande daling van het aantal asielaanvragen een onderdeel is van een trend die zich wereldwijd in de geïndustrialiseerde landen sinds 2001 aan het voltrekken is. De CEV stelt volgens mij niet dat de wet, en de daarbij behorende uitvoeringspraktijk, geen invloed hebben gehad op het doorzetten van de neerwaartse trend. Het is moeilijk te beoordelen of dezelfde daling zou hebben plaatsgevonden als de Vw 2000 niet was ingevoerd. Het meest waarschijnlijk is dat een samenstel van factoren heeft bijgedragen aan de terugloop van het aantal asielaanvragen in Nederland, zoals de internationale trend, de invoering van de Vw 2000, veranderingen in het gevoerde asielbeleid en ontwikkelingen in de uitvoeringspraktijk, waarbij lastig is te bepalen wat de invloed van elke factor op zichzelf (geweest) is. Overigens vermeld ik nog dat aanscherping van regels en van de praktijk ook in andere landen heeft plaatsgevonden.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen hoe het komt dat er blijkbaar hiaten bestaan in de beschikbare informatieregistratiesystemen en welke aanvullende maatregelen met betrekking tot een betere registratie van beleidsrelevante gegevens worden genomen en op welke termijn. De leden van de VVD-fractie vragen welke maatregelen ik nog meer ga nemen om de voor beleidsontwikkeling cruciale gegevens te verkrijgen. Zij verwijzen hierbij naar reeds geïmplementeerde verbeterprocessen op dit vlak, zoals de BVV, de KMI en de MPP.

Hierop antwoord ik het volgende, waarbij aandacht wordt besteed aan achtereenvolgens ketenaspecten, IND-systemen en rapportages in het

algemeen. De IND neemt structureel en actief deel aan de Stuurgroep Keten Informatisering en de daaraan gelieerde Gebruikersraad BVV. Dit houdt onder meer in dat de IND haar systemen tijdig voorbereidt op alle wijzigingen die naar aanleiding van besluitvorming in bovengenoemde gremia onder regie van de Stafdirectie Coördinatie Vreemdelingenketen (SCV) worden doorgevoerd. Daarnaast speelt de IND een zeer actieve rol in het inrichten van monitorinformatie binnen haar eigen systemen en binnen de keten. Daartoe wordt in nauwe samenwerking met de SCV het project *Meten in de Keten* uitgevoerd. Dit project zal in 2007 worden afgerond. Tevens speelt de IND in ketenverband een actieve rol met betrekking tot de vervanging van een van de belangrijkste onderdelen van de BVV, te weten de berichtenmakelaar. De IND ondersteunt de SCV door middel van het leveren van kennis en expertise. De IND heeft in samenwerking met en onder regie van de SCV in 2006 een forse inspanning geleverd om de gegevens in de ketensystemen te synchroniseren. Dit betreft het project Herstel Informatievoorziening en Performance (HIP). De IND is in 2006 gestart met het project *Verwijderbaarheidsinformatie*. Dit project zal in 2007 worden afgerond. Hierdoor zullen alle betrokken ketenpartners de beschikking krijgen over actuele statusinformatie van de vreemdeling. Tot slot draagt de IND actief bij aan de totstandkoming van de KMI module en aan de studies met betrekking tot de toekomst van de BVV. Daarin spelen met name sturingsconcepten, architecturen en metadata (definities over gegevens) een belangrijke rol. Ten aanzien van de IND-systemen merk ik het volgende op. Mede naar aanleiding van het rapport van de Algemene Rekenkamer is de IND gestart met het project *Sturen op tijdigheid*. Dit project zal in 2008 al tot belangrijke resultaten leiden waardoor het inzicht in de doorlooptijden binnen de IND wordt gemaximaliseerd. Dit zal ertoe leiden dat daar waar nodig effectieve maatregelen kunnen worden getroffen. In de IND-systemen zijn reeds langere tijd alle stappen ondergebracht die in de verschillende procedures relevant zijn. Derhalve kunnen alle procedurestappen die met de komst van de Vw 2000 zijn geïntroduceerd en de daarbij behorende relevante informatie worden geregistreerd. Daarbij valt onder meer te denken aan zaken als onderzoek, besluitmoratorium, enz. Daar waar de registratie op dat punt onvoldoende zou blijken, wordt dat niet door de systemen veroorzaakt maar door de vulling daarvan binnen de uitvoerende processen. Voor wat betreft rapportages in het algemeen wordt het volgende opgemerkt. De IND stelt, gezien het vorenstaande, alles in het werk om de relevante gegevens te verstrekken. Daarbij moet in algemene zin het volgende worden opgemerkt. In de brief van mijn ambtsvoorganger van 13 oktober 2006 inzake de Evaluatie Vw 2000 is gewezen op het tempo van beleidswijzigingen. De snelle opeenvolging van maatregelen heeft (mede) tot gevolg dat het niet mogelijk is zaken te registreren waarover niet vooraf expliciet verantwoording wordt gevraagd. Binnen de Vreemdelingenketen worden middels de BVV op elektronische wijze gegevens over de vreemdeling op beveiligde wijze uitgewisseld.

De leden van de GroenLinks-fractie wijzen op grote verschillen tussen de doorlooptijden in de AC-procedure en in de «normale» asielprocedure en vragen of de zeer korte duur van de AC-procedure niet ook van enorme invloed is op de rust en vrijheid waaronder asielzoekers hun relaas kunnen doen, op de rechtsbijstand waarop asielzoekers moeten kunnen rekenen en de kwaliteit van de beslissingen op asielverzoeken.

Ten aanzien hiervan wil ik verwijzen naar het Coalitieakkoord waarin is opgenomen dat de asielprocedure, in het bijzonder de versnelde asielprocedure in het aanmeldcentrum, wordt verbeterd. Wellicht ten overvloede verwijs ik nog naar een aantal brieven, nl. de brief aan de Tweede Kamer van 20 mei 2003 met de reactie op het rapport van Human Rights Watch en de brief aan de Tweede Kamer van 18 juni 2004 met de reactie

op o.a. het ACVZ-advies van 20 februari 2004 over de asielprocedure (Kamerstukken II, vergaderjaar 2002–2003, 19 637, nr. 738 resp. Kamerstukken II, vergaderjaar 2003–2004, 19 637 nr. 826). In die brieven is uitvoerig toegelicht waarom de AC-procedure, inclusief het beroep op de rechter, een zorgvuldige asielprocedure is.

De leden van de GroenLinks-fractie vinden het onaanvaardbaar dat er nog steeds wettelijke beslistermijnen worden geschonden. Zij zijn van mening dat de doorlooptijden in de lange asielprocedures hoofdzakelijk voor rekening van de Nederlandse overheid behoren te komen en houden in dit verband een klemmend pleidooi voor herinvoering van het driejarenbeleid.

Ten antwoord bericht ik de leden van de GroenLinks-fractie dat circa 80% van de nieuwe instroom vanaf 1 januari 2006 binnen zes maanden wordt behandeld. In ongeveer 10% van de gevallen wordt de asielaanvraag niet binnen de zes maanden behandeld, maar wel binnen de verlengde beslistermijn van een jaar. Dit gebeurt in de gevallen waarin nader onderzoek door derden niet binnen zes maanden kan worden afgerond. Circa 10% van de asielaanvragen wordt buiten de (eventueel verlengde) wettelijke beslistermijn behandeld. Overigens is de IND vanaf 1 februari 2007 gestart met het verzenden van termijnberichten. Hierin wordt bericht over situaties waarbij de wettelijke beslistermijn niet kan worden gehaald. Daarbij wordt zoveel mogelijk de reden van overschrijding van de beslistermijn aangegeven en wordt tevens een nieuwe beslistermijn aangegeven. Redenen van het niet halen van de wettelijke beslistermijn liggen in tijdrovende onderzoeken, het niet kunnen horen en tijdelijke beleidsmatige knelpunten. Ik ben niet voornemens het driejarenbeleid te herinvoeren. In de brief aan de Tweede Kamer van 6 november 2002 (Kamerstukken II, vergaderjaar 2002–2003, 19 637, nr. 691) is vermeld dat aan het besluit tot beëindiging van het driejarenbeleid ten grondslag ligt dat met de inwerkingtreding van de Vreemdelingenwet 2000 is beoogd gestalte te geven aan een restrictief vreemdelingenbeleid, waarin een korte en snelle statusdeterminatie centraal staat. Het (nog langer) voeren van het driejarenbeleid past niet binnen dit uitgangspunt. Kern van een restrictief toelatingsbeleid is dat bescherming wordt verleend aan degenen die daadwerkelijk bescherming nodig hebben. Een driejarenbeleid is hiermee niet te rijmen. Voor een geslaagd beroep op het driejarenbeleid speelt de validiteit van de motieven van een vreemdeling om zich in Nederland te vestigen immers geen rol. Daarnaast wijs ik er op dat het een ervaringsfeit is, dat naarmate de procedure langer duurt, het voor alle betrokkenen lastiger wordt om aan een negatieve uitkomst van de procedure consequenties te verbinden. Een belangrijk onderdeel van een driejarenbeleid is dat een dergelijk beleid in de hand werkt dat niet wordt meegewerkt en wordt doorgeprocedeerd om te bereiken dat een asielzoeker, die op zichzelf geen recht heeft op bescherming, uiteindelijk toch in Nederland mag blijven.

De leden van de SGP-fractie vragen, in het licht van de opmerkingen van de Evaluatiecommissie over de uitvoeringsconsequenties van incidentele maatregelen, of ik bereid ben om kritisch te kijken naar de consequenties van een generaal pardon voor asielzoekers die onder het project Terugkeer vielen/vallen. Ook vragen zij naar de concrete uitvoeringsconsequenties van de IND van zo'n pardonregeling.

De constatering van de SGP-fractie dat in het licht van de kritische opmerkingen van de Evaluatiecommissie dient te worden gekeken naar de uitvoeringsconsequenties van een regeling ter afwikkeling van de nalatenschap van de oude vreemdelingenwet neem ik ter harte. Ik heb de regeling aan de Tweede Kamer gezonden. Op verzoek van de Tweede Kamer is

gesproken over de verschillende waarborgen die in de regeling dienen te worden gebouwd om bijvoorbeeld een terugkeer van vreemdelingen die Nederland reeds hebben verlaten te voorkomen, zoals ook in het Coalitieakkoord is neergelegd. Na ommekomst van de uitvoering van de regeling zal ik een evaluatie en de resultaten van de uitvoering van de regeling aan de Tweede Kamer zenden. Eerst dan kan ook worden ingegaan op de concrete uitvoeringsconsequenties voor de IND, in de zin van capaciteitsbeslag.

2. Over het karakter van de evaluatie

De leden van de SP-fractie vragen op welke wijze de registratie van gegevens verbeterd zal worden, welke stappen in de asielpcedure beter worden bijgehouden, of de gegevens openbaar zullen worden gemaakt, zo niet waarom niet en op welke wijze de Tweede Kamer dan geïnformeerd wordt.

Zoals in het antwoord op vragen van de GroenLinks- en VVD-fractie is aangegeven (hierboven onder punt 1. Inleiding), is de IND gestart met het project *Sturen op Tijdigheid*. De resultaten van de asielpcedure worden in de Rapportage Vreemdelingenketen aan uw Kamer gemeld.

De vraag van de leden van de VVD-fractie vragen welke maatregelen ik nog meer ga nemen om de voor beleidsontwikkeling cruciale gegevens te verkrijgen heb ik hierboven (onder punt 1. Inleiding) beantwoord.

3. De taak van de Evaluatiecommissie

De leden van de PVV-fractie menen dat de Vw 2000 bij de procedures rond het verstrekken van een reguliere verblijfsvergunning zeer ernstig tekort schiet. Volgens deze leden moet gekeken worden naar het punt dat de beslissing op elke reguliere verblijfsaanvraag in Nederland mag worden afgewacht. Ook kan na een afwijzing opnieuw een reguliere aanvraag worden ingediend, omdat daar geen limiet op is gesteld. De aangenomen motie Wilders (Kamerstuk 19 637, nr. 1116) hieromtrent dreigt niet uitgevoerd te worden. Het ligt in de rede om er voor te zorgen dat mvv-plichtige vreemdelingen die geen mvv hebben, hun aanvraag om een reguliere verblijfsvergunning niet in Nederland te laten afwachten.

Hierop antwoord ik dat de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) sinds 1 december 2006 op twee locaties loketten heeft, waar aanvragen die zijn ingediend zonder de vereiste machtiging tot voorlopig verblijf versneld worden afgedaan. Bij dergelijke aanvragen volgt de beslissing in vrijwel alle gevallen dezelfde dag nog. Het voorstel om in het geval van het ontbreken van een machtiging tot voorlopig verblijf schorsende werking aan het indienen van een aanvraag te onthouden, heeft daarom voor de huidige praktijk geen praktische betekenis. Wellicht ten overvloede merk ik op dat administratief beroep tegen de afwijzing van de aanvraag wegens het ontbreken van een machtiging tot voorlopig verblijf geen schorsende werking heeft (artikel 73, lid 2 a Vw 2000).

Verder antwoord ik dat het belangrijk is dat misbruik van procedures, door het stapelen van aanvraag op aanvraag, zoveel mogelijk wordt beperkt, uiteraard binnen de wettelijke kaders.

In een reguliere toelatingsprocedure kan er sprake zijn van nieuwe feiten en omstandigheden of gewijzigd beleid die aanleiding vormen voor het indienen van een nieuwe reguliere aanvraag. Indien een verzoek om gezinshereniging is afgewezen omdat niet aan het middelenvereiste is voldaan, maar later wel aan dit vereiste wordt voldaan, kan een nieuwe aanvraag voor gezinshereniging worden ingediend. Er moet wel aan het mvv-vereiste worden voldaan. Verder verwijs ik naar de brief aan de

4. De totstandkoming van de wet en de huidige uitvoeringspraktijk

De leden van de CDA-fractie vragen of iets meer kan worden gezegd over de aard en omvang van de teleurstelling en demotivatie bij organisaties en instanties in de vormgeving van het uitvoeringsbeleid.

Ten antwoord hierop kan worden gezegd dat de Evaluatiecommissie zich, blijkens het eindrapport, niet aan de indruk kan onttrekken dat verschijnselen van teleurstelling, soms leidend tot demotivatie, verband houden met het gebrek aan betrokkenheid bij de vormgeving van het uitvoeringsbeleid. Ik ga er van uit dat hiernaast ook andere ontwikkelingen een rol hebben gespeeld, zoals ontwikkelingen in de beleidsmatige context, de toepassing en invulling van bepaalde nieuwe wettelijke instrumenten van de Vw 2000 en ontwikkelingen in de jurisprudentie. De geuite kritiek is deels inherent aan de (belangen)positie die de betreffende organisaties en instanties innemen. Ik deel de constatering van de leden van de CDA-fractie dat teleurstelling nooit geheel zal kunnen worden voorkomen. Aan de andere kant kan betrokkenheid en overleg wel bijdragen aan begrip voor gemaakte keuzes. Het kabinet wil, ook op het gebied van het vreemdelingenbeleid, nadrukkelijk de samenwerking met betrokken organisaties zoeken. Het is de hoop en verwachting dat dit zal bijdragen aan een vermindering van gevoelens van teleurstelling en demotivatie. Zo zijn momenteel consultaties gaande met betrekking tot wijzigingen in de asielprocedure, waarbij een brede groep van «stakeholders» wordt betrokken.

De leden van de SP-fractie hebben gevraagd naar enkele voorbeelden van wijzigingen in de (uitvoering van) het vreemdelingenbeleid die mede als gevolg van suggesties van «stakeholders» als bedoeld door de CEV tot stand zijn gekomen.

Hierop kan ik antwoorden dat bijvoorbeeld het beleid zoals neergelegd in de notitie «Naar een modern migratiebeleid» (Kamerstukken II, vergaderjaar 2005–2006, 30 573, nr. 1) en de kabinetsreactie naar aanleiding van het ACVZ-advies «Toelating en verblijf voor religieuze doeleinden» (Kamerstukken II, vergaderjaar 2005–2006, 19 637, nr. 1051) mede tot stand is gekomen als gevolg van suggesties van stakeholders. In dit verband wijs ik ook op het beleid met betrekking tot kennismigranten.

De leden van de SP-fractie vragen of het voornemen om beleidsconsultaties met betrokken organisaties en instanties «op meer structurele wijze in te bedden in de beleidscyclus» moet worden begrepen als uitwerking van de aanbeveling van de CEV en wat hiermee precies bedoeld wordt. Ook de leden van de VVD-fractie vernemen graag op welke wijze consultaties op meer structurele wijze worden ingebed in de beleidscyclus.

Hierop antwoord ik dat dit voornemen inderdaad moet worden begrepen als uitwerking van de aanbeveling van de CEV. In de kabinetsreactie op het eindrapport van de CEV is geconstateerd dat de betrokkenheid van stakeholders bij de uitwerking van de hoofdlijnen van het beleid minder goed gestalte krijgt. Ook is een aantal voorbeelden genoemd waarin relevante stakeholders wel een plek is gegeven bij de ontwikkeling/vormgeving van het beleid. Het voornemen is om hiertoe in meer gevallen over te gaan zodat kritische geluiden vanuit de praktijk eerder gehoord kunnen worden, bij de beleidsvorming daarmee waar nodig en mogelijk rekening kan worden gehouden en alvast geanticipeerd en geanticipeerd kan worden op mogelijke uitvoeringsproblemen. Gedacht kan

worden aan bijvoorbeeld consultatie in een vroeg stadium van wetswijziging of beleidsontwikkeling, toetsing van de plannen in een latere fase van de wetgevings- of beleidscyclus of een periodiek overleg.

De leden van de VVD-fractie vernemen graag hoe het advies «transparant en toetsbaar» van de ACVZ wordt meegenomen in het inhoudelijk en operatief vormgeven van de kabinetsreactie. Het betreft dan vooral de aanbevelingen dat ketenpartners en stakeholders meer betrokken dienen te worden bij de vormgeving van de uitvoering van het vreemdelingenbeleid.

Ter zake verwijs ik naar de kabinetsreactie op het ACVZ-advies (Kamerstukken II, 2006–2007, 19 637, nr. 1128). Daarin is opgenomen dat het uit een oogpunt van het voortdurende streven naar kwaliteitsverbetering gewenst is non gouvernementele organisaties en relevante maatschappelijke organisaties te betrekken bij het opstellen van de Terms of Reference voor een algemeen ambtsbericht. Gezaghebbende organisaties als Amnesty en Vluchtelingenwerk zal daarom worden verzocht om binnen een bepaalde tijdslimiet een inbreng te leveren voor het opstellen van de Terms of Reference. De uitnodiging zal tevens worden gedaan aan andere, voor het te onderzoeken land relevante gezaghebbende organisaties. Nader zal worden onderzocht of er daarnaast op een algemeen toegankelijke website en/of in een breed verspreide publicatie een oproep zal worden gedaan om inbreng te leveren. Verder wordt informatie van relevante (mensenrechten)organisaties meegenomen in de ambtsberichten en wordt met die informatie rekening gehouden bij de beleidsontwikkeling ten aanzien van de landen van herkomst en in de asielprocedure in individuele zaken.

5. Invoering van de wet

De leden van de CDA-fractie vragen of ik de conclusie van de CEV deel dat vooral aan de daling van het aantal asielaanvragen moet worden toegeschreven dat de invoering van de Vw 2000 niet vastliep. Hierop antwoord ik dat de voortgaande daling van het aantal asielaanvragen de goede invoering van de Vw 2000 uiteraard heeft vergemakkelijkt, maar dat – mede gelet op de voorbereidingen door alle schakels in de vreemdelingenketen – niet gezegd kan worden dat de invoering van de Vw 2000 zou zijn vastgelopen indien de daling van het aantal asielaanvragen niet zou hebben doorgezet. Alle organisaties achtten destijds invoering per 1 april 2001 mogelijk. Medio maart 2001 is het projectteam bij de ketenorganisaties nagegaan hoe de stand van zaken is in de voorbereiding op de invoering van de vreemdelingenwet op 1 april 2001. Daarbij bleek dat wie onmiddellijk na 1 april 2001 met nieuwe zaken aan de slag moest, was opgeleid. Ook de noodzakelijke aanpassingen van de werkprocessen waren gereed en er waren nieuwe werkafspraken, onder andere door de Vreemdelingenkamer en de Raad van State gemaakt.

Het heeft de leden van de CDA-fractie gefrappeerd, dat de CEV spreekt van verstoringen en negatieve consequenties met betrekking tot de uitvoeringspraktijk van het vreemdelingenbeleid, onder andere door incidentele maatregelen (bijvoorbeeld de Eenmalige Regeling). Zij zien graag een nadere beschouwing inzake deze door de CEV gesignaleerde problematiek tegemoet. Kan aangegeven worden welke andere incidentele maatregelen (andere dan de Eenmalige Regeling) worden bedoeld? De leden van de CDA-fractie kan ik antwoorden dat de CEV heeft aangegeven dat kan worden gedacht aan de zogenaamde 14–1 brieven of de overname van de reguliere toelatingstaken van de vreemdelingenpolitie door de IND. Verder kan onder andere gedacht worden aan de maatregelen die genomen zijn naar aanleiding van de kamerdebatten inzake

Congo en Syrië (waarbij uitzettingen van specifieke groepen vreemdelingen – tijdelijk – stopgezet dienden te worden) en de moties Dittrich en Lambrechts (het versneld afhandelen van de asielaanvragen van de vreemdelingen die in het project Terugkeer vielen). Het gaat derhalve om maatregelen die een wijziging in de «normale» werkprocessen met zich meebrengen.

De leden van de CDA-fractie vragen of bijvoorbeeld (globaal) kan worden aangegeven wat de (negatieve) consequenties zijn geweest van de uitvoering van de Eenmalige Regeling, onder andere bezien naar aantallen te behandelen (extra) zaken, het beslag op de capaciteit van uitvoeringsinstanties als IND en vreemdelingenrechters en de extra kosten die een en ander met zich meebracht? Verder vragen zij of hetzelfde kan worden aangegeven voor de uitvoering van de «Witte illegalenregeling» van 1999 en van de behandeling van de «14-1 brieven»? Tot slot vragen zij of een dergelijke indicatie ook kan worden gegeven wat betreft de consequenties van een mogelijke pardonregeling, zoals gevraagd in de motie-Bos van 30 november jl.

De consequenties van de Eenmalige regeling zijn uiteengezet in de brief van 23 januari 2004 «Rapportage eenmalige regeling en plan van aanpak terugkeer van langdurig in Nederland verblijvende asielzoekers» van de toenmalige minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie (Kamerstukken II, vergaderjaar 2003–2004, 19 637 en 29 344, nr. 793). Ten aanzien van de uitvoering van de «Witte Illegalen regeling» merk ik op dat tot en met 31 december 2000 ruim 7700 aanvragen op grond van de Tijdelijke Regeling Witte Illegalen zijn geregistreerd. In het antwoord op vragen van het lid Wijn (CDA) aan de staatssecretaris van Justitie over witte illegalen is onder andere aangegeven dat de hoge voorraden bij VTV en VTV-bezwaar met name worden veroorzaakt door het grote aantal aanvragen van witte illegalen dat de IND in 2000 ter behandeling kreeg voorgelegd (Aanhangsel Handeling II, vergaderjaar 2000–2001, nr. 324). In het antwoord op vragen van het lid Wijn (CDA) aan de staatssecretaris van Justitie over de kosten van herbeoordeling van dossiers witte illegalen is onder andere vermeld dat alle procedures bij elkaar genomen (eerste aanleg, bezwaar, beroep en de voorlopige voorziening) de herbeoordeling van de dossiers van de witte illegalen de IND circa 70 000 manuren kost en dat dat in geld uitgedrukt een bedrag van destijds 4 miljoen gulden is (Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2000–2001, nr. 190). De behandeling van de 14-1 brieven, aangevangen op 14 januari 2003, is nog niet afgerond. Op voorhand kan niet tot in de laatste concrete omstandigheid worden overzien wat de consequenties zullen zijn van de pardonregeling zoals neergelegd in het Coalitieakkoord. Duidelijk mag zijn dat de uitvoering van de regeling beslag legt op de capaciteit van de IND (en andere ketenpartners). Als indicatie (en niet meer dan dat) kan worden gegeven dat de regeling zich, conform de inhoud van het Coalitieakkoord, richt op personen in het project Terugkeer en personen die verblijven in de noodopvang van de gemeenten. De omvang van de totale groep zal duidelijk worden vanaf het moment waarop de burgemeesters verklaringen inzake de doelgroep noodopvang hebben aangereikt aan de IND. Voor wat betreft extra druk als gevolg van de afhandeling van deze zaken door de IND zal er sprake zijn van een substitutie effect aangezien een aanzienlijk deel van de doelgroep op dit moment in verband met een verblijfsrechtelijke aanvraag nog in procedure is. Deze aanvragen zullen groten-deels worden ingetrokken in verband met de toekenning van een vergunning die op basis van een ambtshalve toets door de IND wordt verleend. Mogelijkerwijs wordt een deel van de vreemdelingen die een beroep op schijnendheid hebben gedaan hiermee verblijf verleend.

De leden van de CDA-fractie vragen tenslotte wat ervoor nodig is om het aantal (en het tempo) van de elkaar opvolgende beleidswijzigingen, met name die als gevolg van incidenten, te beteugelen, zo vragen deze leden. Ten antwoord merk ik op dat vooral een zekere terughoudendheid nodig is bij kabinet en parlement om in snel tempo maatregelen te nemen die het proces van beleidsontwikkeling en de uitvoeringspraktijk onder druk zetten. Ook is tijd voor bezinning en reflectie nodig. Dat is in het belang van een zorgvuldige totstandkoming, invoering en evaluatie van beleid. Overigens is dit niet alleen bepleit door de evaluatiecommissie. Ook de Algemene Rekenkamer heeft in haar rapport over de IND aangegeven dat op het terrein van het vreemdelingenbeleid rust en ruimte moet worden genomen voor bezinning. In de kabinetsreactie is al aangegeven op welke wijze dit zou kunnen worden bereikt.

De leden van de SP-fractie kunnen zich op zich vinden in de suggestie van het kabinet om een beperkt aantal momenten per jaar te gebruiken voor de implementatie van wijzigingen in wet- en regelgeving. Zij menen echter dat wanneer de situatie in een bepaald land vraagt om het nemen van acute maatregelen ter bescherming van asielzoekers, zoals het instellen van een vertrekmoratorium of een categoriaal beschermingsbeleid, dat altijd mogelijk moet zijn. Zij vragen of ik deze opvatting deel.

Ten antwoord deel ik u mee dat ik het eens ben met de opvatting dat het altijd mogelijk moet zijn om acute maatregelen ter bescherming van asielzoekers te treffen wanneer de situatie in een bepaald land daarom vraagt.

De leden van de SP-fractie wijzen er op dat door de voormalige Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie een incidenteel hogere instroom van asielzoekers uit een bepaalde groep (i.c. Iraki's die vanuit Duitsland naar Nederland doorreizen) al voldoende werd geacht om onmiddellijk een einde te maken aan het categoriale beschermingsbeleid voor Centraal- en Zuid-Irak, zonder dat er sprake was van een verbetering in de veiligheidssituatie in het betreffende gebied (eerder het tegenovergestelde). Als van de Kamer wordt verwacht dat de werkvoorraden een reden zijn voor terughoudendheid in het wijzigen van het beleid, dan mag wellicht ook van de regering worden verwacht dat de instroomcijfers niet de enige grond vormen voor een beleidswijziging.

Hierop antwoord ik dat het instellen en beëindigen van een categoriaal beschermingsbeleid plaats vindt op grond van de indicatoren in artikel 3.106 Vb 2000: de aard van het geweld in het land van herkomst, de activiteiten van internationale organisaties ten aanzien van het land van herkomst en het beleid in andere landen van de EU. Mijn ambtsvoorganger heeft in de brief van 20 januari 2006 (Kamerstukken II, vergaderjaar 2005–2006, 19 637, nr. 1003) – kort samengevat – aangegeven zij op basis van de derde indicator (beleid andere EU-landen) besloten heeft het categoriaal beleid voor Centraal- en Zuid-Irak te beëindigen.

De leden van de VVD-fractie wijzen op de aanbeveling van de CEV om bij de toekomstige uitvoering verstoringen van de uitvoeringspraktijk als gevolg van incidentele maatregelen, zoals de Eenmalige Regeling, zoveel als mogelijk te vermijden en zich in ieder geval rekenschap te geven van de consequenties voor de uitvoeringspraktijk. Zij vragen hoe de huidige forse beleidswijzigingen ten aanzien van de uitzettingsstop van uitgeprocedeerde asielzoekers in de laatste fase van het Project Terugkeer in het licht van deze aanbeveling van de CEV moet worden geapprecieerd?

Ik antwoord de leden van de VVD-fractie dat de uitzettingsstop van uitgeprocedeerde asielzoekers in de laatste fase van het Project Terugkeer niet diende te worden gezien als een beleidswijziging als zodanig, maar als een pas op de plaats ten behoeve van de uitwerking van de regeling ter afwikkeling van de oude vreemdelingenwet. Inmiddels is, zoals uw Kamer bekend is, deze regeling uitgewerkt en gepubliceerd. De regeling is zo opgesteld en ingericht dat de verstoring van de uitvoeringspraktijk tot een minimum beperkt blijft. Daarbij is in het bijzonder van belang dat uitgangspunt van de regeling is dat de betreffende vreemdelingen hun eventuele lopende procedures intrekken. Daarmee heeft de regeling tot gevolg dat een groot aantal langdurige en lastige procedures vervallen. De uitvoering zal om die reden, na de uitvoering van de regeling, zich nog beter kunnen richten op de efficiënte uitvoering van de Vreemdelingenwet 2000.

Eveneens in het licht van deze aanbeveling van de CEV vragen de leden van de VVD-fractie om nader in te gaan op de wijze waarop «iets meer rust en ruimte op dit beleidsterrein» kan worden gecreëerd, en dan vooral inzake de interessante voorstellen die het kabinet doet omtrent de op nationaal niveau analoge toepassing van het Bestuurlijk akkoord met de gemeenten.

Meer rust en ruimte kan onder andere worden gecreëerd door relevante stakeholders een plek te geven bij de ontwikkeling/vormgeving van het beleid. Zoals eerder gezegd is het voornemen om hiertoe in meer gevallen over te gaan zodat kritische geluiden vanuit de praktijk eerder gehoord kunnen worden, bij de beleidsvorming daarmee waar nodig en mogelijk rekening kan worden gehouden en alvast geanticipeerd en geanticipeerd kan worden op mogelijke uitvoeringsproblemen. In dit verband wijs ik ook op de bestuurlijke afspraken die met de VNG zijn gemaakt in het kader van de regeling voor de afwikkeling van de nalatenschap van de oude vreemdelingenwet. Daartoe behoren niet alleen afspraken over huisvesting en integratie, maar ook over het verlenen van medewerking aan uitvoering van de Vw 2000 inclusief terugkeer en over het niet verlenen van opvang aan uitgeprocedeerde asielzoekers. Ook het met kracht tegengaan van nieuwe achterstanden, zoals opgenomen in het Coalitieakkoord, kan bijdragen aan meer rust en ruimte. Verder kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het goede gebruik om in de Tweede Kamer in beginsel niet over individuele zaken te spreken. De IND beslist namens mij op aanvragen om toelating tot Nederland en de rechter toetst die beslissing.

6. Evaluatie en kwaliteitsborging

De leden van de SP-fractie is het niet volledig duidelijk in hoeverre de aanbeveling van de CEV over het opzetten van een stelsel van kwaliteitszorg wordt overgenomen en vragen of, en zo ja, op welke termijn de Kamer geïnformeerd wordt over de voortgang van de verschillende genoemde kwaliteitsprojecten die op dit moment bij de IND in gang zijn. Ten antwoord bericht ik dat de IND, naar aanleiding van het rapport van de Algemene Rekenkamer over het functioneren van de IND, heeft besloten een stelsel van kwaliteitszorg in te voeren. Doel hiervan is verbeteringen aan te brengen in de wijze waarop de IND de kwaliteit van haar producten meet, stuurt en borgt.

In dit kader heeft de Stuurgroep Twinning IND-SVB op 14 maart 2006 opdracht gegeven tot uitvoering van een «Quick scan kwaliteit meten en sturen». Deze quick scan heeft rapporten opgeleverd over het sturen op het meten en sturen op tijdigheid en inhoudelijke kwaliteit, en over een proeftuin voor ICT-ondersteuning. Naar aanleiding van deze rapporten heeft de IND onder andere besloten om kwaliteitsmetingen volgens de door de SVB gehanteerde systematiek in te voeren bij de IND. Het IND-project «Kwaliteit Meten en Sturen» neemt dit ter hand. Het project

zal onder andere een bemenst en functionerend «Kwaliteitsbureau» inrichten, dat rechtstreeks zal vallen onder de Hoofddirectie van de IND, en aanpassingen realiseren in de IND-organisatie en haar ICT-ondersteuning. Het project zal in 2007 en 2008 tot uitvoering komen. Het project voor actualisering van de Vreemdelingencirculaire 2000 is inmiddels afgerond. In het najaar van 2006 is de IND door de SVB gekandideerd voor het lidmaatschap van de Handvestgroep Publiek Verantwoordenden (HPV). Het gezamenlijke doel van de deelnemende publieke organisaties aan het HPV is dat zij zich, naast het afleggen van verantwoording aan de bewindspersoon, ook willen verantwoorden aan klanten, gebruikers en samenleving over hun handelen en de kwaliteit van hun dienstverlening. Over de voortgang van projecten die voortvloeien uit de kabinetsreactie op het rapport van de Algemene Rekenkamer over het functioneren van de IND wordt u ingelicht met de rapportage Vreemdelingenketen, zoals u eerder reeds is toegezegd. Zoals u weet is de Algemene Rekenkamer gevraagd te rapporteren over de voortgang.

De leden van de SP-fractie vragen of het Britse «Quality Initiative»-project bekend is en of Nederland bereid is met UNHCR te overleggen over de wenselijkheid van een dergelijk project in Nederland. Ik antwoord deze leden dat de UNHCR dit initiatief inderdaad al eens onder de aandacht heeft gebracht. Overigens bestaan er ook andere vormen van overleg of consultatie waarbij samenwerking met UNHCR tot stand kan worden gebracht. Er zal worden bezien of, en zo ja op wat voor manier, een dergelijke vorm van samenwerking ook in de Nederlandse context meerwaarde heeft. In ieder geval sluit het volledig aan bij de intentie om stakeholders op structurele wijze bij de beleidscyclus te betrekken.

De leden van de VVD-fractie onderschrijven, met het kabinet en de CEV, het belang van een stelsel van kwaliteitszorg voor het uitvoeringsproces van het vreemdelingenbeleid. Zij beoordelen dan ook positief de toetreding van de IND tot het Handvest Publieke Verantwoordenden, het instellen van de Monitor Kwaliteit Beschikkingen, de actualisatie van het vreemdelingencirculaire en het opvolgen van de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer op dit vlak (met name wat betreft de samenwerking met de SVB) en worden graag op de hoogte gehouden van andere relevante ontwikkelingen op dit terrein die zullen bijdragen aan een verbetering van de uitvoeringspraktijk. Voor het antwoord hierop verwijs ik naar hetgeen hierboven is geantwoord op de vraag van de SP-fractie.

De leden van de VVD-fractie vragen of ook internationale samenwerking zal worden betrokken bij benchmarks en «best practises» met het oog op verbeteringen in beleid en uitvoering. Hierop antwoord ik dat Nederland warm voorstander is van internationale samenwerking, zowel op het gebied van beleid als waar het gaat om praktische samenwerking. Met name de verschillende gremia die hiertoe zijn ingericht in de Europese Unie bieden hiervoor een uitstekend referentiekader. Hierbij valt te denken aan het Comité Immigratie en Asiel, waar onder voorzitterschap van de Commissie wordt gesproken en kennis en ervaring wordt uitgewisseld op het gebied van asiel en migratie, Eurasil waarin over landen van herkomst en thema's wordt gesproken, maar ook het samenwerkingsverband dat is ontstaan tussen de Immigratiediensten van de EU. Uiteraard wordt ook in de «normale» besluitvormingskaders op het gebied van het vreemdelingenbeleid, zoals het Strategisch Comité Immigratie, Grenzen en Asiel voortdurend kennis uitgewisseld. Verder wijs ik op GDISC, een Europees samenwerkingsverband van directeurs van immigratiediensten, ingesteld voor praktische samenwerking. Voorts zijn er samenwerkingsverbanden buiten de Europese Unie, zoals de Intergovernmental Consultations on Asylum, Migration and Refugees, waaraan ook de traditionele

grote immigratielanden zoals de Verenigde Staten, Australië en Canada meedoen.

7. Dé asielprocedure bestaat niet

Zoals eerder vermeld worden de vragen die betrekking hebben op de verdere uitwerking van de (mogelijke) maatregelen die in de brief van 13 oktober 2006 zijn voorgesteld met betrekking tot de asielprocedure, in het onderstaande niet beantwoord. De overige vragen beantwoord ik als volgt.

De leden van de CDA-fractie vragen of er nog andere instanties dan de rechtsbijstand/asieladvocatuur en Vluchtelingenwerk Nederland zullen worden geraadpleegd over de nieuwe opzet van de asielprocedure.

Ten antwoord bericht ik de leden van de CDA-fractie dat dat inderdaad het geval is. Hierbij moet onder andere worden gedacht aan Amnesty International, UNHCR, gemeenten, Raad voor de Rechtsbijstand en de Raad voor de rechtspraak. Wellicht ten overvloede merk ik op dat er formele consultaties (dat wil zeggen op grond van de wet) en informele consultaties (zullen) plaatsvinden.

De leden van de PvdA-fractie vragen om een reactie op de mening dat de rechtsbescherming van asielzoekers is verminderd met de komst van de Raad van State als hoger beroepsinstantie door, onder meer, toepassing van de marginale toetsing.

Ten antwoord bericht ik de leden van de PvdA-fractie dat over het hoger beroep in de kabinetsreactie op het deelrapport over de procesevaluatie een uitvoerige reactie is opgenomen. Kern daarvan is dat, gegeven de moeilijkheden bij de vaststelling van de objectieve feiten waarop de asiel-aanvraag berust, de rechter niet in staat is om de geloofwaardigheid van het asielverhaal te beoordelen zoals het bestuur dat kan en, vanwege de rolverdeling tussen rechter en bestuur, ook niet op de plaats van het bestuur moet gaan zitten. Wel kan de rechter, zonder zijn rol te buiten te gaan, de manier waarop het bestuur de feiten heeft vastgesteld beoordelen op zorgvuldigheid en draagkracht van de motivering ervan en kan de rechter de juridische kwalificatie ervan volledig toetsen. Ik zie op dit moment ook geen aanleiding om op het punt van de geloofwaardigheidstoetsing een wijziging voor te stellen. Overigens verwijs ik naar hetgeen hierboven onder punt 1 is gezegd naar aanleiding van het verzoek van de PvdA-fractie en GroenLinks-fractie om te reageren op het commentaar van verschillende organisaties over de evaluatie Vw 2000.

De leden van de PvdA-fractie zijn van mening dat grondig moet worden onderzocht of het niet hanteren van een inhoudelijke criterium in de AC-procedure in strijd is met de richtlijn 2005/85/EG (procedurerichtlijn). Zij wijzen er daarbij op dat in de richtlijn alleen inhoudelijke criteria worden genoemd om een asielaanvraag versneld af te doen en dat volgens het NJCM het huidige AC-criterium niet voldoet aan de inhoudelijke criteria van de richtlijn.

Ten antwoord bericht ik de leden van de PvdA-fractie dat het niet hanteren van een inhoudelijk AC-criterium niet in strijd is met richtlijn 2005/85/EG inzake minimumnormen voor de procedures in de lidstaten voor de toekenning of intrekking van de vluchtelingenstatus. Artikel 23 van de richtlijn over de behandelingsprocedure laat de lidstaten aanmerkelijke ruimte voor versnelde afdoening of vormen van prioriteitsstelling. In artikel 23 lid 3 van de richtlijn is opgenomen dat de lidstaten voorrang kunnen verlenen aan de behandeling *van ieder geval*, dan wel de behan-

deling *kunnen versnellen*, ook in gevallen waarin het asielverzoek waarschijnlijk gegrond is of de asielzoeker bijzondere behoeften heeft. Dit dient wel te gebeuren overeenkomstig de fundamentele beginselen en waarborgen in hoofdstuk II van de richtlijn. De Nederlandse asielprocedure voldoet daaraan. Daarmee is de versnelde procedure in de aanmeldcentra gewaarborgd. Ik verwijs volledigheidshalve nog naar de nota naar aanleiding van het verslag over wetsvoorstel 30 976 (Kamerstukken II, 2006–2007, 30 976, nr. 5, p. 4).

De leden van de PvdA-fractie vragen om een reactie op een recente publicatie van Amnesty International in samenwerking met Pharos en Vluchtelingenwerk Nederland die gaat over de betekenis van het Istanbul Protocol en medische rapportages in de asielprocedure. Ten antwoord bericht ik de leden van de PvdA-fractie dat wordt onderzocht hoe er in de asielprocedure meer aandacht kan zijn voor medische problematiek van de vreemdeling zonder dat de procedure wordt gerekend als gevolg van medicalisering. De toenmalige minister voor Vreemdelingenzaken & Integratie heeft aan de ACVZ gevraagd om hierover in de loop van 2007 een advies uit te brengen, waarbij ook aandacht is gevraagd voor het Istanbul Protocol dat overigens geen bindende werking heeft voor de staten. Ik verwacht het advies van de ACVZ eind januari 2008 en zie het met belangstelling tegemoet.

Op de vragen van de PvdA-fractie over het gezinsherenigingsen het gezinsvormingsbeleid antwoord ik als volgt. Voor wat betreft de opmerking van de leden van de PvdA-fractie dat aan het gezinsherenigings- en gezinsvormingsbeleid de afgelopen periode, hun inziens, onnodig strikt uitvoering is gegeven antwoord ik het volgende. Om gezinshereniging te kunnen combineren met een goede integratie is de laatste jaren gekozen om binnen de grenzen van het internationale recht een terughoudender gezinsmigratiebeleid te voeren. In een brief van de minister van Justitie van 20 februari 2007 (Kamerstukken II, 2006–2007, 30 573, nr. 5) is aangekondigd dat dit jaar een begin zal worden gemaakt met de evaluatie van het aangescherpte beleid voor gezinshereniging zoals dat eind 2004 van kracht is geworden. Het rapport van Vluchtelingenwerk van 17 november 2006 over gezinshereniging van legaal verblijvende vreemdelingen met een asielachtergrond zal bij deze evaluatie worden betrokken. Voor wat betreft de uitspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) inzake Rodrigues Da Silva en Hoogkamer v. Nederland wil ik verwijzen naar het antwoord op kamervragen van de voormalige leden Klaas de Vries en Timmermans (beiden PvdA) over deze uitspraak (TK 2005–2006, Aanhangsel, pag. 3169, 3170). Zoals in dit antwoord is vermeld is de jurisprudentie van het Hof zeer casuïstisch en aan ontwikkelingen onderhevig. Door de Nederlandse administratieve en rechterlijke praktijk worden deze ontwikkelingen op de voet gevolgd. Dat sluit echter de mogelijkheid niet uit de nationale autoriteiten, bij afweging van de betrokken belangen, aan de specifieke omstandigheden van een geval, ander gewicht toekennen dan het Hof vervolgens doet. Voor zover uit de casuïstische jurisprudentie van het EHRM vaste lijnen kunnen worden afgeleid, worden deze vanzelfsprekend in het beleid vervat. De leden van de PvdA-fractie stellen dat de jurisprudentie van de Raad van State die eist dat een vreemdeling die al in Nederland is naar het land van herkomst moet terugkeren voordat het recht op gezinsleven kan worden ingeroepen, de rechtsbescherming heeft beperkt. Ook stellen zij dat tegen een negatief advies van de IND niet meer geprocedeerd kan worden, maar dat gezinsleden naar ambassades van naburige landen moeten afreizen om daar een officiële aanvraag te doen, met alle risico's van dien. Op deze opmerkingen antwoord ik dat de bedoelde jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dat artikel 8 EVRM eerst aan de orde komt bij een aanvraag om een mvv, niet

wegneemt dat bij een aanvraag om een verblijfsvergunning zonder een mvv altijd een beroep kan worden gedaan op een wettelijke uitzonderingsgrond of de hardheidsclausule. Bij een geslaagd beroep hierop zal artikel 8 EVRM alsnog in de procedure aan de orde komen. Indien komt vast te staan dat de vreemdeling onverschoonbaar niet beschikt over een geldige mvv, ligt het in de rede om de vraag of artikel 8 EVRM tot toelating noopt, evenals de vraag of aan de overige nationale toelatingsvoorwaarden is voldaan, eerst bij een correcte aanvraag om (eerste) toelating aan de orde te laten komen. Ten aanzien van de status van de referentenprocedure kan worden gemeld dat hier bij de wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 met het oog op de visumbepalingen in is voorzien. Het advies van de Raad van State over dit wetsvoorstel heb ik nog in beraad.

De leden van de PvdA-fractie menen dat het onmiddellijk uitvoering geven aan de motie Van der Staaij/De Vries meer recht zou doen aan het recht op gezinsleven en wijzen er op dat de ACVZ over de weigering uitvoering te geven aan deze motie heeft geoordeeld dat de argumenten die de regering daarvoor hanteert niet valide zijn.

Ten antwoord verwijs ik naar mijn brief van 9 juli 2007 (Kamerstukken II, vergaderjaar 2006–2007, 19 637, nr. 1165). Daarin heb ik u bericht dat door de regeling ter afwikkeling van de nalatenschap van de oude vreemdelingenwet aan de motie Van der Staaij/De Vries ten volle wordt tegemoet gekomen en dat met deze regeling mijns inziens ook op de door de ACVZ geuite bezwaren voldoende is geantwoord.

De leden van de PvdA-fractie hebben verzocht om het besluit om geen gehoor te geven aan de breed gesteunde oproep, om kinderen niet in vreemdelingenbewaring te plaatsen, te heroverwegen en daarmee uitvoering te geven aan de motie De Vries (Kamerstuk 29 344, nr. 54). Zoals ik de Tweede Kamer heb bericht op 7 maart 2007 (Kamerstukken II, vergaderjaar 2006–2007, 29 344, nr. 63) naar aanleiding van de motie Van Fessem/Visser, ben ik bezig met het ontwikkelen van beleid met betrekking tot minderjarigen in vreemdelingenbewaring en ontvang uw Kamer hier binnenkort bericht over.

De leden van de SP-fractie vragen om uitgebreid en inhoudelijk in te gaan op de bestaande kritiek op de AC-procedure en vervolgens met argumenten en redenen omkleed aan te geven waarom de AC-procedure zorgvuldig is.

Ten aanzien hiervan wil ik verwijzen naar het Coalitieakkoord waarin is opgenomen dat de asielprocedure, in het bijzonder de versnelde asielprocedure in het aanmeldcentrum, wordt verbeterd. Wellicht ten overvloede verwijs ik nog naar een aantal brieven, nl. de brief aan de Tweede Kamer van 20 mei 2003 met de reactie op het rapport van Human Rights Watch en de brief aan de Tweede Kamer van 18 juni 2004 met de reactie op o.a. het ACVZ-advies van 20 februari 2004 over de asielprocedure (Kamerstukken II, vergaderjaar 2002–2003, 19 637, nr. 738 resp. Kamerstukken II, vergaderjaar 2003–2004, 19 637 nr. 826). In die brieven is uitvoerig toegelicht waarom de AC-procedure, inclusief het beroep op de rechter, een zorgvuldige asielprocedure is. Voorts verwijs ik naar hetgeen hieronder onder het kopje «voornemenprocedure» is opgenomen in het antwoord op de vraag van de leden van de GroenLinks-fractie om te motiveren dat de AC-procedure een zorgvuldige, met voldoende waarborgen omklede procedure is.

De leden van de SP-fractie vragen welke oplossingen ik zie voor het langdurig op de plank liggen van asielzaken bij de IND.

Voor het antwoord op deze vraag verwijs ik naar mijn antwoord onder punt 1 waarin onder andere vermeld is dat vanaf 1 januari 2006 binnen het proces asiel gestuurd wordt op wettelijke beslistermijnen en dat de IND vanaf 1 februari 2007 is gestart met het verzenden van termijnberichten. Circa 80% van de nieuwe instroom vanaf 1 januari 2006 wordt binnen zes maanden behandeld.

De leden van de SP-fractie vragen of ik bereid ben in te gaan op kritiek op de marginale toetsing door de rechter en de buitengewoon stringente wijze waarop met nieuwe feiten en omstandigheden wordt omgegaan. Ten antwoord bericht ik de leden van de PvdA-fractie dat over de ex nunc-toetsing en het hoger beroep in de kabinetsreactie op het deelrapport over de procesevaluatie een uitvoerige reactie is opgenomen. Overigens verwijs ik naar hetgeen hierboven onder punt 1 is gezegd naar aanleiding van het verzoek van de PvdA-fractie en de GroenLinksfractie om te reageren op het commentaar van verschillende organisaties over de evaluatie Vw 2000 en naar wat onder punt 7 met betrekking tot de marginale toetsing is gezegd. Wat de ex nunc beoordeling betreft is inmiddels de in het coalitieakkoord bedoelde studie naar het beperken van het aantal herhaalde aanvragen in gang gezet en zijn ketenpartners geconsulteerd. De Minister van Justitie en ik verwachten u in januari 2008 over de uitkomsten ervan te kunnen informeren.

De leden van de PVV-fractie vragen wat de mogelijkheden zijn voor verdere vereenvoudiging van de asielprocedure, in de zin van het stellen van het paspoortvereiste (hetgeen thans in Zwitserland geschiedt). Ik antwoord de leden van de PVV-fractie dat ik thans geen mogelijkheden c.q. aanleiding zie voor de verdere vereenvoudiging van de asielprocedure in de zin van het stellen van het paspoortvereiste. Het niet overleggen van identiteitsdocumenten betekent niet dat de vreemdeling zal worden heengezonden zonder voorafgaande beoordeling van het risico op refoulement. Terugzending naar het land van herkomst van een asielzoeker die gegronde vrees voor vervolging heeft of een reëel risico loopt op een behandeling in de zin van artikel 3 EVRM, is immers in strijd met het Vluchtelingenverdrag en het EVRM.

Ook Zwitserland is partij bij deze verdragen. Op de hoofdregel dat asielzoekers binnen 48 uur hun reis- of identiteitspapieren moeten overleggen zijn in artikel 32, derde lid, van de nieuwe Zwitserse asielwet uitzonderingen opgenomen. Artikel 32, derde lid, impliceert dat alle asielaanvragen in behandeling worden genomen, met inbegrip van aanvragen van ongedocumenteerde asielzoekers.

Zoals uit de Zwitserse asielwet (artikel 32) blijkt, worden ook de asielzoekers die niet in het bezit zijn van reis- of identiteitspapieren in de gelegenheid gesteld om een asielaanvraag in te dienen. Vervolgens worden zij ook gehoord door de Zwitserse immigratiedienst. Op ongedocumenteerde asielzoekers rust de bewijslast om geloofwaardig te maken dat het niet bij zich hebben van reis- of identiteitspapieren in zijn geval verontschuldigbaar is. De Zwitserse Immigratiedienst beoordeelt deze geloofwaardigheid op basis van individuele feiten en omstandigheden. Indien asielzoekers er in slagen om aannemelijk te maken dat zij om versoebare redenen ongedocumenteerd zijn, wordt de ongedocumenteerdheid hen niet toegerekend. Verder wordt op basis van hun individuele verhaal en asielmotieven beoordeeld of zij kunnen worden aangemerkt als vluchteling in de zin van het vluchtelingenverdrag dan wel of hun uitzetting in strijd zal zijn met artikel 3 EVRM.

In artikel 31, tweede lid, sub c, Vw 2000 is vermeld dat bij de beoordeling van de aanvraag mede wordt betrokken de omstandigheid dat de vreemdeling niet beschikt over een voor toegang tot Nederland vereist document voor grensoverschrijding, tenzij hij zich onverwijld onder opgave van de plaats waar of waarlangs hij Nederland is binnengekomen heeft

vervoegd bij een ambtenaar, belast met de grensbewaking of het toezicht op vreemdelingen en daar kenbaar heeft gemaakt dat hij asiel wenst. Op grond van artikel 31, tweede lid, sub f, Vw 2000 wordt bij de beoordeling van de aanvraag mede betrokken de omstandigheid dat de vreemdeling ter staving van zijn aanvraag geen reis- of identiteitspapieren kan overleggen die noodzakelijk zijn voor de beoordeling van zijn aanvraag, tenzij de vreemdeling aannemelijk kan maken dat het ontbreken van deze bescheiden niet aan hem is toe te rekenen. Ook in Nederland dienen asielzoekers alle relevante documenten, waaronder reis- of identiteitspapieren, te overleggen. Wanneer documenten ontbreken wordt de toerekenbaarheid van het ontbreken van documenten onderzocht. Dit wordt onderzocht in de context van het totale feitencomplex. Ook wordt onderzocht of zij kunnen worden aangemerkt als vluchteling in de zin van het Vluchtelingenverdrag, dan wel of hun uitzetting in strijd zal zijn met artikel 3 van het EVRM.

Het voorgaande leidt aldus tot de slotsom dat de toepassing van de nieuwe asielwetgeving in Zwitserland met betrekking tot ongedocumenteerde asielzoekers in principe niet noemenswaardig afwijkt van de Nederlandse praktijk ter zake.

De leden van de GroenLinks-fractie doen een klemmend beroep om onmiddellijk af te zien van afdoening van asielverzoeken in AC-procedures nu er indicaties zijn dat beschikkingen in de AC-procedure minder zorgvuldig zijn dan de beschikkingen die in de normale asielprocedure tot stand komen.

Ik zie hiertoe geen reden. De versnelde asielprocedure in de aanmeldcentra is, inclusief het beroep op de rechter, een zorgvuldige procedure die er toe leidt dat een verantwoorde beslissing tot stand komt. Dat er ruimte is voor verbetering, betekent nog niet dat de AC-procedure onzorgvuldig is. Zoals u bekend is in het Coalitieakkoord opgenomen dat de asielprocedure, in het bijzonder de versnelde asielprocedure in het aanmeldcentrum, wordt verbeterd. De wijzigingen in de asielprocedure worden thans uitgewerkt.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen om toe te zeggen dat kinderen onder geen enkele omstandigheid worden onderworpen aan vormen van vreemdelingendetentie. Zoals ik de Tweede Kamer heb bericht op 7 maart 2007 (Kamerstukken II, 2006–2007, 29 344, nr. 63) naar aanleiding van de motie Van Fessem/Visser, ben ik bezig met het ontwikkelen van beleid met betrekking tot minderjarigen in vreemdelingenbewaring.

De leden van de SGP-fractie vragen of de nog te implementeren richtlijnen 2005/85/EG (minimumnormen voor asielprocedures) en 2004/83/EG (definitierichtlijn) bij de eventuele wetswijzigingen die uit de evaluatie van de Vw 2000 voortvloeien direct worden meegenomen en of de eerstgenoemde richtlijn consequenties heeft voor de inrichting van de AC-procedure.

Ten antwoord laat ik de leden van de SGP-fractie weten dat de wetsvoorstellen ter implementatie van beide richtlijnen al – los van de evaluatie van de Vreemdelingenwet 2000 – bij de Tweede Kamer zijn ingediend (Kamerstukken II, 2006/07, 30 976, nr. 2 en 3 resp. Kamerstukken II, 2006/07, 30 925, nr. 2 en 3). De eerstgenoemde richtlijn heeft geen consequenties voor de inrichting van de AC-procedure. De AC-procedure voldoet aan de vereisten die de richtlijn stelt. Wellicht ten overvloede verwijs ik nog naar het antwoord hierboven op de vraag van de PvdA-fractie over de procedurerichtlijn en naar Kamerstukken II, 2006–2007, 30 976, nr. 5, p. 4.

BIJLAGE II

BELEIDREACTIE OP HET DEELRAPPORT «INVOERING EN UITVOERING VAN DE VREEMDELINGENWET 2000 MET BETREKKING TOT ASIEL: EEN PROCES-EVALUATIE»

Voornemenprocedure

Op de vraag van de leden van de CDA-fractie in hoeveel (procent van de) gevallen rechtsbijstandverleners tot de inschatting komen dat een zaak kansloos is, antwoord ik dat dit niet kan worden aangegeven. AC Schiphol heeft desgevraagd aangegeven dat in ongeveer 66% van de AC-zaken een zienswijze wordt ingediend (dit betref de periode januari t/m oktober 2006). AC Ter Apel heeft aangegeven dat in ongeveer 60% van de AC-zaken een zienswijze wordt ingediend (dit betref de periode januari t/m december 2006).

De leden van de GroenLinks-fractie menen dat in de kabinetsreactie onbesproken blijft de stelling dat de huidige asielprocedure minder zorgvuldig is dan de oude en dat, in combinatie met de afschaffing van de bezwaar-fase en de terughoudende rechterlijke toetsing, te vrezzen valt dat het risico vergroot is dat echte vluchtelingen worden teruggestuurd. Ik merk op dat de kabinetsreactie niet volstaat met de opmerking dat deze stelling in het deelrapport niet onderbouwd wordt. De stelling wordt wel degelijk besproken (blz. 16 van de kabinetsreactie). Daarnaast staat in de kabinetsreactie een uitgebreide reactie op het punt van het functioneren van de voornemenprocedure (vanaf blz. 14) en een uitvoerige reactie met betrekking tot de marginale toetsing (vanaf blz. 23). Verder verwijs ik naar het Coalitieakkoord waarin is opgenomen dat de asielprocedure, in het bijzonder de versnelde procedure in het aanmeldcentrum, wordt verbeterd alsmede naar de eerdergenoemde brief van de minister van Justitie van 19 februari 2007 inzake de uitspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens inzake Salah Sheekh (Kamerstukken II, 2006–2007, 29 344 en 30 800 VI, nr. 62). Inmiddels heb ik u bij brief van 22 juni 2007 (Kamerstukken II, 2006–2007, 29 344 en 30 800 VI, nr. 44) bericht over beleidsaanpassingen als gevolg van deze uitspraak.

De leden van de GroenLinksfractie vragen voorts te motiveren dat de AC-procedure een zorgvuldige, met voldoende waarborgen omklede procedure is, vooral gezien de constatering van de evaluatiecommissie dat er geen criteria bestaan om te beoordelen of een asielverzoek zich leent voor afdoening in de AC-procedure. Is de stelling van Human Rights Watch waar dat er hierbij mogelijk strijdigheid bestaat met ExCom Conclusion nr. 30, zo vragen deze leden.

Hierop antwoord ik dat de AC-procedure dezelfde waarborgen heeft als de normale procedure, zoals (de voorbereiding op) het nader gehoor, de voornemenprocedure, kostenloze rechtsbijstand gedurende de gehele procedure en de mogelijkheid van beroep op de rechter indien het asielverzoek wordt afgewezen. Voorts wordt het asielrelaas in de AC-procedure aan dezelfde criteria getoetst als in de «normale» procedure, nl. de criteria van artikelen 30 en 31 Vw 2000. Het verschil is dat in die zaken waarop zorgvuldig beslist kan worden binnen het tijdsbestek van 48 procedures (zaken waarin geen onderzoek hoeft worden verricht dat binnen het tijdsbestek van 48 procedures niet kan worden afgerond) een beslissing wordt genomen in de AC-procedure.

Met betrekking tot de vraag naar ExCom Conclusion nr. 30 verwijs ik naar de memorie van antwoord in de Eerste Kamer met betrekking tot de invoering van de Vreemdelingenwet 2000 (Kamerstukken I, vergaderjaar 2000–2001, 26 732 en 26 975, nr. 5b). In aanvulling hierop merk ik nog op

dat in deze aanbeveling onder andere wordt bepaald dat een procedure voor een snelle behandeling vergezeld moet gaan van passende procedurele waarborgen, zoals een volledig persoonlijk interview, dat de beslissing wordt genomen door de autoriteit die gewoonlijk bevoegd is om te beslissen over de vluchtelingenstatus, een herzieningsmogelijkheid voorafgaand aan afwijzing aan de grens of gedwongen verwijdering. De AC-procedure voldoet aan deze procedurele waarborgen. Tot slot verwijs ik nog naar de uitspraak van het Gerechtshof Den Haag van 28 maart 2002 (JV 2002, 467), waarin het Hof een groot aantal bezwaren tegen de AC-procedure ongegrond heeft geacht en heeft overwogen dat het beroep van VAJN en NJCM op Conclusion nr. 30 faalt.

Overigens wordt bij het gebruik van een inhoudelijk criterium om zaken in een versnelde procedure te kunnen behandelen het risico gelopen dat meer procedures gevoerd gaan worden over de vraag of aan het inhoudelijke criterium is voldaan dan over de feitelijke inhoud en motivering van een afwijzing.

Tot slot verwijs ik naar het Coalitieakkoord waarin is opgenomen dat de asielprocedure wordt verbeterd.

Op de vraag van de leden van GroenLinks-fractie wat de plannen van het kabinet zijn om de verschillen tussen de AC-procedure en de normale procedure te verkleinen, antwoord ik dat – mede in het licht van de aanbevelingen van de commissie Scheltema – uitgangspunt is dat de «normale» asielprocedure sneller moet met behoud van zorgvuldigheid en dat de 48-uursprocedure zorgvuldiger moet met behoud van snelheid. Momenteel wordt bezien op welke wijze dit kan worden bereikt.

De leden van de GroenLinks-fractie verzoeken om de stelling te onderbouwen dat het indienen van een tweede of volgende asielaanvraag niet betekent dat in de eerdere procedure niet zorgvuldig is getoetst. Ter zake merk ik op dat aan het indienen van een tweede asielaanvraag verschillende redenen ten grondslag kunnen liggen. De asielzoeker kan van mening zijn dat in de eerdere asielprocedure niet zorgvuldig is getoetst, er kan sprake zijn van nieuwe feiten en omstandigheden (individuele feiten en omstandigheden of een wijziging in de situatie in het land van herkomst) die de asielzoeker aanleiding geven om een nieuwe asielaanvraag in te dienen of van gewijzigd beleid dat gunstiger is voor de asielzoeker. Er kan echter geen opsplitsing gemaakt worden op de gronden waarop de (tweede of volgende) asielaanvragen zijn ingediend. De ervaring leert dat een belangrijk deel van tweede en volgende aanvragen wordt ingediend na een beleidswijziging met positieve gevolgen voor de asielzoeker. In dit verband wijs ik er overigens nog op dat in 2006 het aantal tweede of volgende asielaanvragen zowel in absolute zin als relatief (ten opzichte van de totale asielinstroom) gedaald is ten opzichte van 2005.

De leden van de GroenLinks-fractie zijn er allerm minst van overtuigd dat de kwaliteit van de besluitvorming toeneemt omdat de IND-ambtenaar weet dat de asielzoeker en rechtsbijstandverlener een zienswijze in de voornemenprocedure kunnen aanleveren. Voorts stellen zij dat in het merendeel van de procedures geen zienswijze wordt geleverd en er van mag worden uitgegaan dat het niet leveren van een zienswijze helemaal niet te maken heeft met de kansloosheid van de asielaanvraag, maar meer met de enorme werkdruk en capaciteitsgebrek aan de zijde van de rechtshulpverleners. Zij vragen om een reactie.

In dit verband wijs ik er op dat de uitgangspunten van de leden van de GroenLinks-fractie niet overeenkomen met de informatie in de deelrapporten. Uit het deelrapport met betrekking tot de procesevaluatie komt naar voren dat de omstandigheid dat de rechtsbijstandverlener door middel van het voornemen op de hoogte is van de argumentatie van de

IND en daarop tot in detail kan reageren voor de beslissing een kwaliteitsverhogend effect heeft op het werk van de IND-ambtenaar.

Uit het deelrapport met betrekking tot de zorgvuldigheid van asielbeslissingen blijkt dat in de normale procedure in 26% van de bestudeerde dossiers geen zienswijze is ingediend en in de AC-procedure inderdaad in 56% van de bestudeerde dossiers geen zienswijze is ingediend. Volgens een deel van de rechtsbijstandverleners maakt de tijdsdruk het in het AC vrijwel onmogelijk om een goede zienswijze in te dienen en enkelen hebben gewezen op knelpunten in de logistieke afstemming tussen de IND en de rechtsbijstand binnen de AC's. Uit het deelrapport komt echter tevens naar voren dat het ontbreken van een zienswijze volgens de rechtsbijstandverleners vooral voorkomt in zaken die zij of hun collega's als «kansloos» inschatten.

Tot slot vermeld ik dat de CEV in het advies heeft vastgesteld dat de beschikbare indicatoren er op wijzen dat de huidige beschikking qua zorgvuldigheid vergelijkbaar is met de oude beschikking op bezwaar. Het vervallen van de bezwaarfase lijkt, aldus de CEV, niet te hebben geleid tot een lagere kwaliteit van de uiteindelijk aan de rechter voorgelegde beschikking.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen ook om te reageren op de oproep van Amnesty International, VluchtelingenWerk Nederland en het NJCM om de rechtsbeschermingsfunctie van de rechterlijke macht in asielzaken aanmerkelijk te versterken. Ten aanzien hiervan merk ik op dat in de kabinetsreactie gereageerd is op het onderzoek dat is verricht in het kader van de evaluatie van de Vreemdelingenwet 2000. Vrijwel alle punten van kritiek – de al dan niet marginale toetsing, de toepassing van artikel 4:6 Awb – komen ook aan de orde in het bij de Tweede Kamer aanhangige initiatief-wetsvoorstel-Van der Ham/Pechtold inzake verbetering van de rechtsbescherming in asielzaken. In het kader van dat wetsvoorstel zal de discussie verder kunnen worden gevoerd. Verder verwijs ik naar de brief van de Minister van Justitie van 19 februari 2007 (Kamerstukken II, 2006–2007, 29 344 en 30 800 VI, nr. 62) inzake Salah Sheekh waarin is vermeld dat zal worden gezien of, en zo ja hoe kan worden bereikt dat in zaken betreffende artikel 3 EVRM een geactualiseerde beoordeling plaatsvindt die niet te terughoudend wordt getoetst en zonder dat artikel 4:6 van de Algemene wet bestuursrecht aan deze beoordeling, waar nodig, in de weg staat. Inmiddels heb ik u bij brief van 22 juni 2007 (Kamerstukken II, 2006–2007, 29 344 en 30 800 VI, nr. 44) bericht over beleidsaanpassingen als gevolg van deze uitspraak.

Besluitmoratorium

De leden van de PvdA-fractie menen dat de toepassing van categoriaal landenbeleid de afgelopen periode te terughoudend heeft plaatsgevonden en dat bij het bepalen of een categoriaal landenbeleid geïndiceerd was ten onrechte niet de algemene veiligheids- en mensenrechtensituatie in het betreffende land, maar het asielbeleid van bepaalde Europese landen als doorslaggevend criterium is gaan gelden.

Ten antwoord bericht ik de leden van de PvdA-fractie dat er in alle gevallen sprake moet zijn van een zelfstandige beoordeling van de indicatoren in artikel 3 106 Vb 2000. Het beleid van andere EU-landen is niet automatisch van doorslaggevende aard. Wel is deze indicator in de loop der jaren belangrijker geworden.

Meeromvattende beschikking

De leden van de CDA-fractie vragen waarom, nadat is gebleken dat er binnen de wettelijke vertrektermijn geen rechtsmiddelen zijn aangewend, het «doorgaans nog enkele weken (kost)» voordat de opvangvoorzieningen daadwerkelijk kunnen worden beëindigd.

Op deze vraag antwoord ik het volgende. Na een negatieve beslissing op het asielverzoek volgt een wettelijke vertrektermijn van 28 dagen. Na een negatieve beslissing start tevens de termijn voor het instellen van rechtsmiddelen, die eveneens 28 dagen duurt. Een rechtsmiddel is tijdig ingediend, indien het voor het einde van de termijn is ontvangen of, bij verzending per post, indien het voor het einde van de termijn ter post is bezorgd en niet later dan een week na afloop van de termijn is ontvangen (art 6:9 Awb). In de praktijk wacht de IND de gehele rechtsmiddelentermijn af alvorens de COA, DT&V en de VP te informeren. Daardoor kunnen onomkeerbare of ingrijpende stappen zoals uitzetting of ontruiming worden voorkomen. De ketenpartners hebben vervolgens enige tijd nodig om de voorzieningen te beëindigen en de feitelijke ontruiming voor te bereiden en uit te voeren.

De leden van de PvdA-fractie zijn van mening dat een veel intensievere en betere begeleiding van de kant van de overheid nodig is bij het faciliteren van de terugkeer. Bij een beter terugkeerproces hoort een aanvaardbare vertrektermijn waarbinnen de vreemdeling zijn vertrek kan realiseren. Daarom pleiten zij nog steeds voor de motie-De Vries inzake het verlengen van de 28-dagen termijn (Kamerstuk 19 637, nr. 915) en achten zij een wijziging van de Vw 2000 op zijn plaats. Daarbij wijzen de leden nogmaals op de kritische houding van de Parlementaire Assemblée van de Raad van Europa. Hierop antwoord ik dat de door de PvdA ingediende motie inzake de vertrektermijn in de Vw 2000 mij bekend is. De Vw 2000 biedt de vreemdeling wiens asielverzoek is afgewezen in de meeste gevallen een termijn van vier weken om zelfstandig te vertrekken (art. 45 Vw 2000 jo art. 62 Vw 2000). Na ommekomst van die termijn wordt de overheid bevoegd uit te zetten. Art. 45 Vw 2000 bepaalt tevens dat de opvang als rechtsgevolg van de afwijzende beschikking vervolgens wordt beëindigd binnen bij of krachtens de Wet COA gestelde termijn. Deze termijn is, krachtens de Wet COA, in de Regeling verstrekkingen asielzoekers gelijk gesteld aan de vertrektermijn van vier weken.

Ten aanzien van de wens van de PvdA-fractie een veel intensievere en betere begeleiding van de kant van de overheid ter bevordering van de daadwerkelijke terugkeer van vreemdelingen, wijs ik op de oprichting van de dienst Terugkeer en Vertrek. Deze dienst werkt volgens het beginsel van casemanagement en een persoongerichte benadering van de vreemdeling in het kader van diens vertrek.

Ik zie geen reden om de vertrektermijn als zodanig – te weten de termijn die de vreemdeling wordt gegund zelfstandig te vertrekken en waarbinnen de overheid niet bevoegd is het vertrek door uitzetting af te dwingen – te heroverwegen. Het probleem dat in de motie wordt geadresseerd betreft met name de gevallen waarin het vertrek, al dan niet zelfstandig, niet gerealiseerd wordt en vreemdelingen zonder voorzieningen op straat terecht komen. Met name door gemeenten wordt dit als een ongewenste praktijk ervaren. Van belang hierbij is dat er in de praktijk een wezenlijk verschil is in de duur van het terugkeerproces tussen enerzijds die vreemdelingen die zichzelf voorbereiden op zelfstandige terugkeer en anderzijds diegenen waarbij uitzetting aan de orde is. Bij de laatste categorie is de termijn van het realiseren van het vertrek in hoge mate afhankelijk van de medewerking van betrokkene aan het verkrijgen van de benodigde reisdocumenten bij de autoriteiten van het land van herkomst.

Ik zie thans, in overleg met o.a. VNG en gemeenten, of er de mogelijkheden zijn om, binnen de kaders van de huidige bepalingen in de Vw

2000, daadwerkelijk terugkeer te bevorderen en het op straat terechtkomen na ommekomst van de 28 dagen vertrektermijn te beperken. Daarbij wil ik onder meer betrekken de mogelijkheden en onmogelijkheden van een verruiming van de termijn voor de beëindiging van opvang en de inzet van vrijheidbeperkende maatregelen in een vertrekcentrum of van vreemdelingenbewaring. Tegelijkertijd wil ik er bij voorbaat geen misverstand over laten ontstaan dat de overheid niet in staat is noch zal zijn in alle gevallen de feitelijke terugkeer van uitgeprocedeerde vreemdelingen te realiseren. Daar waar dat aantoonbaar niet aan de vreemdeling te wijten is, blijft een zogenoemde «buiten schuld» verblijfsvergunning aangewezen. In andere gevallen houdt de verantwoordelijkheid van de overheid voor onder meer de opvang en detentie van de betrokken vreemdeling op. Deze consequentie is een onlosmakelijk onderdeel van een beleid dat als uitgangspunt heeft dat de vreemdeling in eerste én in uiterste instantie zelf verantwoordelijk is voor terugkeer. Zij fungeert bovendien als prikkel voor de vreemdeling deze verantwoordelijkheid te nemen.

Ex-nunc toetsing

De leden van de CDA-fractie vragen in welke mate het (volgens critici) in de praktijk onvoldoende tot zijn recht komende principe van de ex-nunc toetsing leidt tot het indienen van tweede of volgende aanvragen. Ik antwoord hierop dat dit niet precies gezegd kan worden. De reden is dat, zoals hierboven vermeld, aan een tweede of volgende asielaanvraag verschillende redenen ten grondslag kunnen liggen en dat het geautomatiseerde systeem van de IND het niet mogelijk maakt een opsplitsing te maken op de gronden waarop de (tweede of volgende) asielaanvragen zijn ingediend. De ervaring leert dat een belangrijk deel van tweede en volgende aanvragen wordt ingediend na een beleidswijziging met positieve gevolgen voor de asielzoeker. Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan het instellen van een categoriaal beschermingsbeleid of het aanwijzen van specifieke groepen uit een bepaald land die eerder ingewilligd kunnen worden.

De leden van de PvdA-fractie wijzen op de te beperkte toetsingsmogelijkheden van de rechter in asielzaken als gevolg van de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrecht van de Raad van State en hopen dat de regering het initiatief-wetsvoorstel Pechtold/Van der Ham als leidraad gebruikt om direct verbeteringen aan te brengen in de rechtsbescherming van de asielzoeker. Zoals eerder aangegeven zal in het kader van dat wetsvoorstel de discussie verder kunnen worden gevoerd. Verder verwijs ik naar de brief van de Minister van Justitie van 19 februari 2007 inzake Salah Sheekh (Kamerstukken II, 2006–2007, 29 344 en 30 800 VI, nr. 62) waarin is vermeld dat zal worden bezien of, en zo ja hoe kan worden bereikt dat in zaken betreffende artikel 3 EVRM een geactualiseerde beoordeling plaatsvindt die niet te terughoudend wordt getoetst en zonder dat artikel 4:6 van de Algemene wet bestuursrecht aan deze beoordeling, waar nodig, in de weg staat. Inmiddels heb ik u bij brief van 22 juni 2007 (Kamerstukken II, 2006–2007, 29 344 en 30 800 VI, nr. 44) bericht over beleidsaanpassingen als gevolg van deze uitspraak.

De leden van de SGP-fractie vragen hoe ik het gegeven beoordeel dat onder de Vw 2000 substantieel meer aanvragen worden afgewezen op grond van ontbrekende documenten dan onder de oude vreemdelingenwet en in welke situaties de IND de eis van het overleggen van bepaalde documenten kan laten vallen.

Ten aanzien hiervan merk ik op dat, zoals ook de onderzoekers hebben opgemerkt, de Wet ongedocumenteerden ruim voor de invoering van de Vw 2000 in werking is getreden, zodat er geen aanleiding is om te veron-

derstellen dat deze wetswijziging dit verschil verklaart. Ook wijs ik er op dat het (toerekenbaar) ontbreken van documenten nooit de enige grond kan zijn om een asielerzoek af te wijzen. Deze grond wordt altijd in combinatie met andere gronden gebruikt. Er vindt een inhoudelijke beoordeling van de asielaanvraag plaats. Daarbij komt dan nog dat het ontbreken van documenten er niet aan in de weg staat om zaken in te willigen. Uit het onderzoek is gebleken, dat in veertig procent van alle zaken onder beide wetten die uiteindelijk zijn ingewilligd, geen documenten zijn overgelegd. Indien de asielzoeker geen documenten heeft overgelegd, kan de aanvraag worden ingewilligd indien de asielzoeker alle hem gestelde vragen zo volledig mogelijk heeft beantwoord en het relaas op hoofdlijnen innerlijk consistent en niet onaannemelijk is, strookt met hetgeen bekend is over de situatie in het land van herkomst en zwaarwegend genoeg is.

Hoger beroep

De leden van de PvdA-fractie sluiten zich aan bij de conclusies van het recente rapport van de ACVZ dat de transparantie en de toetsbaarheid van ambtsberichten verbetering behoeft. Ook delen zij de conclusie van de ACVZ dat aan ambtsberichten zowel door het bestuur als door de rechter een bijzonder groot gewicht wordt toegekend. Zo vat de Afdeling het algemeen ambtsbericht als deskundigenbericht op dat, behoudens tegenbewijs, altijd de doorslag geeft. Zelfs het beargumenteerd wekken van twijfel aan de volledigheid en juistheid van dergelijke berichtgeving door gerenommeerde organisaties is onvoldoende om de informatie in het ambtsbericht te weerleggen. Dat deze kwalificatie aan ambtsberichten wordt gegeven, is naar het oordeel van de leden van de PvdA-fractie onterecht.

Ik ben het oneens met de stelling dat het beargumenteerd wekken van twijfel aan de volledigheid en juistheid van een ambtsbericht onvoldoende is. Het gegeven dat algemene ambtsberichten als deskundigenberichten worden gezien, maakt duidelijk dat het aan de asielzoeker is om aannemelijk te maken dat het in zijn individuele geval anders ligt. Dat wordt erkend dat Nederlandse ambtsberichten van hoge kwaliteit zijn, betekent niet dat ambtsberichten onaantastbaar zijn. Overigens zal, zoals vermeld in mijn brief van 22 juni 2007 (Kamerstukken II, 2006–2007, 29 344 en 30 800 VI, nr. 44) over de gevolgen van de uitspraak inzake Salah Sheekh, in navolging van deze uitspraak bij de beoordeling van asielzaken – explicieter dan thans het geval is – ook andere informatie dan ambtsberichten van de Minister van Buitenlandse Zaken worden betrokken.

De leden van de PvdA-fractie menen dat ambtsberichten in de asielprocedure moeten worden meegewogen naast andere onafhankelijke en betrouwbare bronnen van mensenrechtenorganisaties en andere organisaties. In de uitvoeringspraktijk en de rechtspraak zou meer rekening moeten worden gehouden met tussentijdse berichten van gerenommeerde mensenrechtenorganisaties zoals Amnesty International over recente mensenrechtenschendingen. Amnesty geeft in haar reactie op de evaluatie terecht aan dat door deze praktijk de bewijspositie van de asielzoeker ernstig is verzwakt.

Zoals vermeld in mijn brief van 22 juni 2007 (Kamerstukken II, 2006–2007, 29 344 en 30 800 VI, nr. 44) over de gevolgen van de uitspraak inzake Salah Sheekh, zal in navolging van deze uitspraak bij de beoordeling van asielzaken – explicieter dan thans het geval is – ook andere informatie dan ambtsberichten van de minister van Buitenlandse Zaken worden betrokken.

Overigens streeft het ministerie van Buitenlandse Zaken voortdurend naar verdere verbetering van de kwaliteit, transparantie en zorgvuldigheid van de algemene ambtsberichten, daarbij openstaand voor ideeën en suggesties.

ties van anderen. In dit verband wijs ik op de expertbijeenkomst inzake algemene ambtsberichten in asielzaken, die op 4 april 2007 op het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft plaatsgevonden.

Verder zien de leden van de PvdA-fractie graag een reactie tegemoet op de aanbeveling van de ACVZ om een onafhankelijke toetsingscommissie in het leven te roepen van deskundigen die de kwaliteit van ambtsberichten bewaakt. In de kabinetsreactie (Kamerstukken II, 2006–2007, 19 637, nr. 1128) op het ACVZ advies «Transparant en toetsbaar» is aangegeven waarom het kabinet niet voornemens is om een onafhankelijke toetsingscommissie in het leven te roepen.

De leden van de PvdA-fractie benadrukken nogmaals haast te maken met de totstandkoming van Europese ambtsberichten waartoe ook in het recente ACVZ-rapport nogmaals toe wordt opgeroepen. Ik ben het met u eens dat het zaak is om in het kader van praktische samenwerking het opstellen van Europese landenrapporten te bevorderen. Van belang is dat deze landenrapporten aan dezelfde hoge eisen op het gebied van kwaliteit en zorgvuldigheid moeten voldoen als de Nederlandse algemene ambtsberichten. Zoals de ACVZ terecht stelt, zal er nog geruime tijd nodig zijn voordat er voldoende bereidheid tot samenwerking is op Europees niveau. De Nederlandse overheid zal dit soort samenwerking echter stimuleren. Zoals bekend zal Nederland het voortouw nemen om met een aantal Europese landen een pilot op te zetten voor het schrijven van een Europees landenrapport.

De leden van de SGP-fractie vragen naar mijn opvatting over het standpunt van het NJCM, dat marginale toetsing in de beroepsfase afwijst met een beroep op het «absolute refoulementsverbod». Zij vragen of de toetsing door de rechter zodanig marginaal is, dat de vraag of met de afwijzing van een asielaanvraag het refoulementverbod geschonden wordt in die fase niet meer aan de orde komt.

Hierop antwoord ik dat volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State de rechtbank het oordeel van de IND over de geloofwaardigheid van het asielverhaal terughoudend toetst, evenals het oordeel van de IND over het realiteitsgehalte van de door de vreemdeling aan de feiten ontleende vermoedens over wat hem bij terugkeer in het land van herkomst te wachten staat. Dat betekent dat het in principe aan de IND is om, bij gebrek aan objectief bewijs, de geloofwaardigheid van het asielrelaas van de vreemdeling vast te stellen en de rechter daarbij toetst of de IND in redelijkheid tot de vaststelling heeft kunnen komen. Vervolgens zal de rechter de juridische kwalificatie van de geloofwaardig geachte feiten en de reële vermoedens volledig toetsen op de vraag of er een grond voor toelating is. Dit betreft de kwalificatie in het licht van het Vluchtelingenverdrag en het EVRM en dus de kernvraag of het non-refoulementbeginsel in geding is. Hiermee is toetsing aan het refoulementverbod dus gewaarborgd. In dit verband verwijs ik naar de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 15 juni 2006 (JV 2006, 290) waarin de Afdeling uitvoerig motiveert waarom er geen grond is voor het oordeel dat een op bepaalde punten terughoudende toetsing zich niet met artikel 13, gelezen in samenhang met artikel 3 van het EVRM, verdraagt.

Overigens wijs ik nog op de brief van de Minister van Justitie van 19 februari 2007 (Kamerstukken II, 2006–2007, 29 344 en 30 800 VI, nr. 62) naar aanleiding van de uitspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in de zaak Salah Sheekh. Inmiddels heb ik u bij brief van 22 juni 2007 (Kamerstukken II, 2006–2007, 29 344 en 30 800 VI, nr. 44) bericht over beleidsaanpassingen als gevolg van deze uitspraak, waarbij uitgangspunt is een actuele beoordeling van het risico op non-refoulement.

BIJLAGE IV

BELEIDSREACTIE OP HET DEELRAPPORT «DOORLOOPTIJDEN ASIELPROCEDURES VREEMDELINGENWET 2000»

De leden van de SGP-fractie vragen om met een rekenkundige onderbouwing de verschillen te laten zien tussen aanpassing van de IND-capaciteit aan de verwachte instroom en aanpassing daarvan aan de verwachte voorraden. Zij vragen of de achterstanden die over 2005 en 2006 ontstaan zijn bij de behandeling van asielzaken niet een gevolg zijn van aanpassing aan de verwachte lage instroom en welke aanpassingen in het begrotingsproces nodig zouden zijn om aanpassing van de capaciteit aan de verwachte voorraad mogelijk te maken. Tot slot vragen zij naar de achtergrond van de plannen van de IND om in vijf jaar tijd het aantal personeelsleden met 25% te verminderen.

Op deze vraag antwoord ik dat de IND capaciteit is gebaseerd op de verwachte productie. De verwachte productie is een afgeleide van de verwachte instroom én de verwachte voorraden. De IND capaciteit is dus niet alleen gebaseerd op de verwachte instroom. De begrote productie 2006 was 25 184 en de gerealiseerde productie is 33 592.

De achterstanden die over 2005 en 2006 zijn ontstaan zijn deels het gevolg van een hogere instroom dan geraamd.

Bij de bepaling van de IND capaciteit wordt reeds rekening gehouden met de verwachte voorraad. Een aanpassing van het begrotingsproces is derhalve niet aan de orde.

De 25% reductie van het personeelsbestand is gebaseerd op het verwachte effect op het personeelsbestand van een groot aantal ontwikkelingen die de IND in gang heeft gezet in het kader van «IND bij de tijd» en die tot doel hebben van de IND een klantvriendelijke efficiënte organisatie te maken. De belangrijkste ontwikkelingen zijn vernieuwing van de geautomatiseerde systemen, waardoor de processen beter worden ondersteund, vereenvoudiging van de regelgeving en invoering van digitale dossiers.

Uiteraard betreft het slechts een indicatie en zijn vele factoren van invloed op de omvang van de feitelijke reductie.